

NOVA ГАЗЕТА

№ 43 (252) Жовтень 31, 2013, Нью-Йорк

№ 43 (252), October 31, 2013, New York

АМЕРИКА І СВІТ

NSA - СПРУТ,
ЯКИЙ ПІДСЛУХОВУЄ СВІТ

Стор. 5

ЗА КИЇВСЬКИМ ЧАСОМ

ВОЛЯ ДЛЯ ЮЛІ: ЯНУКОВИЧ ТЯГНЕ
ДО ОСТАНЬОГО

Стор. 7

ЗА ГОРНЯТКОМ КАВИ

«ПОВЕЛЬЄ МОРАВЕ»
ВАСИЛЯ МАХНА

Стор. 18

ДОВОЛА СВІТУ

БЕРЛІН - АТЕНИ
НА БЕРЕГАХ ШПРЕЄ

Стор. 20-21

АМЕРИКАНЕЦЬ, який не захотів жити в Америці

Стор. 16-17

Стор. 19

Спілка Української Молоді м.Нью Йорк
Школа Українознавства при СУМ м.Нью Йорк

Маскарада

11.2.2013
о 13:00 годині

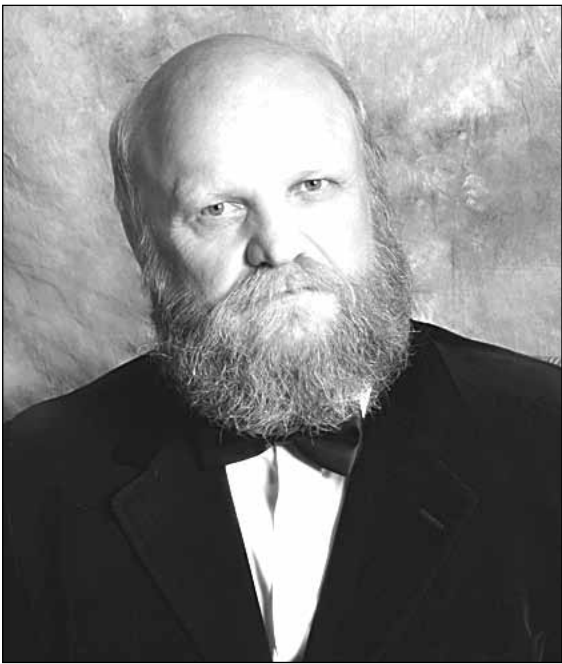
Запрошуємо Всіх на Гелловін Маскарад!

Адреса: 136 Second Avenue, New York, N.Y. 10003, 2nd Floor
Будуть ігри і забави! Хата з привидами! Весело буде всім!

Просимо прийти в костюмах!

ВСТУП ГОСТІ: \$5.00

Е-пошта: newyork@cym.org Інтернет: www.cym.org

65 років від редактора

Доброго дня, шановні читачі!

Наближається День пам'яті жертв Голодомору - щорічний національний пам'ятний день в Україні й усьому світі, що припадає на четверту суботу листопада. Цього дня традиційно о 4-й годині вечора буде оголошено загальнонаціональну хвилину мовчання, після чого по всій Україні і скрізь, де живуть українці, відбудеться акція «Запали свічку», в рамках якої всі, кому небайдужа наша страхітлива трагедія, якій цьогогоріч виповнюється 80 років, понесуть свічки до пам'ятників жертвам штучного сталінського голоду, внаслідок якого загинуло 10 мільйонів українських селян. В акції також можна взяти участь, запаливши свічку в своєму вікні.

Кожного року, ще задовго до того, як цю акцію почали проводити в незалежній Україні, ми ставили свічку пам'яті в нашої оселі. Батько, який пережив Голодомор в своєму рідному селі Красненке, що на Вінничині, запалював свічку і молився за душі безневинно убитих своїх односельців і всіх, хто згинув мученицькою смертю по всій Україні. І ми, малі, наївно розповідали про цю трагедію одноліткам на вулиці і в школі. Йі одного разу батька викликали до школи й поставили вимогу припинити нашіговувати дітей антирадянською пропагандою. «Але це не пропаганда, - спокійно заперечив батько директору школи, - це правда. І я її свідок».

У ті страхітливі роки в батьковому селі вимерло майже все доросле населення. Залишилося лише кілька діточок і жінок. Усіх інших закопали в так звані «білі» могили. Так їх називали тому, що перед похованням в ями кидали багато вапна, щоб трупи від нього «згоріли».

Цієї правди й досі бояться нащадки тих, хто забрав у селян останню зернину, вимітав все, навіть жменьку квасолі чи гороху, заховану в дитячу колиску. Так Сталін вирішив провчити ненависних йому «хахлов», аби покірно йшли до колосів, аби навіть не сміли думати про незалежну й вільну Україну.

Тепер російський диктатор Путін та його пропагандисти й агітатори кажуть, що нічого цього не було. А був, мовляв, неврожай на всій території СРСР і ніхто спеціально українців голодом не моров. Їм, нащадкам Сталіна, хотілося б, щоб світ так і не довідався всієї правди про цей злочин Москви. Не дозволити їм приховати правду - наше спільне завдання. Всіх, чий предки лежать у «білих» могилах, всіх, кому небайдужа ця велика українська трагедія.

Цього року День пам'яті жертв Голодомору припадає на 23 листопада. Цього дня жалобною ходою українці Великого Нью-Йорку вирушать до катедрального собору Святого Патрика в столиці світу. Нехай не буде серед нас жодного, хто проігнорує цю ходу. Прийдімо самі й приведемо наших дітей та онуків. Аби змалку знали й пам'ятали вони, що робив Сталін та його поплічники з українським народом. А після того, як закінчиться жалобна панакхиди й ми роз'їдемося по домівках, не забудьмо ввечері поставити на вікно свічку пам'яті й помолитися за душі безневинно убитих. Аби їхнє світло побачив світ і аби тепло цих свічок відчували душі закатованих у 1932-1933 роках 10 мільйонів українців та українців. Аби смуток і печаль наповнили наші домівки цього вечора й аби дух пам'яті й жалоби відчували наші діти й онуки. І почує тоді наш голос весь світ і вжахнеться. І жодний Путін вже не в силах буде заперечити те, свідком чого був сам Господь.

З пошаною до вас,
Валентин Лабунський –
головний редактор «Нової газети»

Наголоси й акценти

Схоже, не всі ще звикли до думки про найбільший за останні півстоліття переворот в американській системі охорони здоров'я з часів запровадження державних програм для літніх та малозабезпечених Medicare і Medicaid (вони запрацювали 1965 року). Більшість американців про Обамасаре чули, хоча проведене в серпні опитування засвідчило: 44% вважають, що програму вже, можливо, скасовано, і мало хто знає, які конкретно заходи вона передбачає.

Тепер американці можуть вибирати собі на нових медичних біржах страхові програми. Від січня 2014 року незастраховані громадяни будуть зобов'язані або придбати поліс, або сплатити штраф. Ті, хто не може собі дозволити страхування, отримають субсидії за рахунок розширеного фонду страхування хворих і малозабезпечених.

ЧОМУ БУКСУЄ ОБАМАСАРЕ?

Обамасаре справлятиме різке різний ефект залежно від конкретного місця й конкретної особи. Закон підніме вартість охорони здоров'я для одних і знизить її для інших. У деяких штатах відбудеться значне розширення страхування, але, за даними Бюджетного управління Конгресу США, наступного року ще 44 мільйони американців залишатимуться незастрахованими. Наслідки у віддаленому майбутньому спрогнозувати важко. Обамасаре може виявитися успішною програмою, каталізатором, який покращить найменш дієздатну в багатому світі систему охорони здоров'я. Але наразі в ній панує безлад.

Капітальний ремонт американської медицини з бюджетом у \$2,7 трлн – справа нелегка. У країні з найбільшою в світі економікою не мають медичного страхування майже 50 млн. громадян, тобто кожен сьомий. Америка витрачає на охорону здоров'я 18% ВВП. Британія, Норвегія або Швеція (і це лише дрібка прикладів) виділяють на неї наполовину менше, але там люди живуть довше.

Однею з найбільших проблем американської системи було те, що страхові компанії давно встановили невідомі внески для хворих або взагалі відмовлялися страхувати їх. Від січня 2014 року це буде заборонено. Оскільки страховики швидко збанкрутували б, якби продавали тільки дешеві поліси недужим пацієнтам, яким потрібне дороге лікування, Обамасаре змушує молодих і здорових вдаватися до послуг страхових компаній також. «Індивідуальний мандат» вимагатиме від кожного американця або застрахуватися, або сплатити штраф. Прибуток, отриманий від «дешевих» здорових пацієнтів, дасть страховим компаніям можливість перекрити витрати на обслуговування хворих.

Медичне страхування дороге, звичай це щонайменше кілька тисяч доларів на рік. Щоб допомогти тим, кому воно не по кишені, Обамасаре вимагає від штатів розширювати програму Medicaid. Наразі ця схема охоплює лише частину незабезпечених. Обамасаре пропонує кошти тим штатам, які страхують усіх громадян із річними доходами в межах 138% федерального рівня бідності (тобто близько \$16 тис. за одного дорослого у 2013 році). Особи з доходами 100–400% рівня бідності (близько \$11,5–46 тис.) можуть придбати субсидовану страхові-

ку на нових «біржах здоров'я» у своїх штатах, де буде запропоновано цілий асортимент страхових планів. А щоб працедавцям не кортіло відмовлятися від страхування за рахунок підприємства чи компанії, Обамасаре вимагає, щоб фірми з персоналом 50 і більше осіб пропонували доступний за ціною варіант або сплачували штраф.

Обамасаре вимагає від страхових компаній покривати мінімальний набір послуг, тож у більшості штатів найпростіші плани стануть повнішими. Крім того, є ще багато інших змін. Деякі страхові компанії, можливо, пропонуватимуть пацієнтам більший вибір лікарів. Страховик, який розраховує на велику кількість хворих клієнтів, установлюватиме вищу ціну, ніж той, який очікує здорових. У результаті 27-річний клієнт платитиме \$130 на місяць за базовий план у Канзасі, а у штаті Вайомінг, наприклад, уже \$286.

Попри набуття законом чинності, республіканці все одно намагаються скасувати його. Критики багато, і вона різна за ступенем аргументованості. Найчастіше вони застерігають, що держава прибере охорону здоров'я до своїх рук, тобто Обамасаре стане першим кроком на довгому шляху до системи єдиного платника, за яку розраховуватися доведеться платникові податків. Доказів цього мало. Приватне страхування змінюється, але не зникає. На боці республіканців виступають і лікарі, які отримують неадекватні зарплати. Їм реформ а не вигідна, оскільки зменшить їхні прибутки.

Поки цю незрозуміло, чи вплине негативно Обамасаре на страхування тих 85% американців, які вже його мають. Серйознішим бачиться занепокоєння з приводу впливу цього закону на видатки. Бюджетне управління Конгресу прогнозує, що Обамасаре зменшить дефіцит на \$109 млрд. від 2013 до 2022 року: витрати на субсидії компенсуватимуть за рахунок інших заходів, зокрема оподаткування найдорожчих страхових планів і урізання виплат лікарням. Це означає, що Конгрес виконуватиме непопулярні обіцянки, як, наприклад, зменшення фінансування медзакладів. Часто він цього не робить.

Найпростіший аргумент республіканців: Обамасаре просто не працюватиме. Крім технічних збоїв на ранніх етапах (що ми щойно спостерігали), є ризик, що молоді здорові люди не страхуватимуться. Штраф, передбачений програмою за відмову від купівлі полі-

са (\$95 або 1% від доходів, залежно від того, яка сума більша) – це просто щигель по носі. Але якщо здорові люди не купуватимуть поліси у 2014-му, хворих застрахованих клієнтів буде набагато більше, а отже, витрати на страхування зростуть. Це змусить страхову компанію наступного року підняти розцінки, що відштовхне від страхівки ще більше здорових громадян і пожене ціни на неї далі вгору.

Такий «штопор» може стати кінцем Обамасаре. Сам Обама та його прихильники радять запастися терпінням: будь-яка реформа в таких масштабах перше стикається з проблемами. Але зміни не обмежуються страхуванням. Решта американської медицини теж оновлюється.

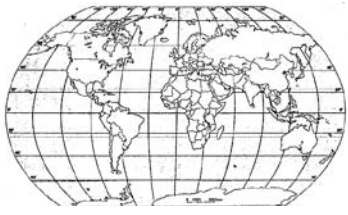
Те, як працюють медичні офіси та шпиталі в Сполучених Штатах сьогодні, не витримує жодної критики. Чим більше послуг надають медики (незалежно від того, потрібні вони з фахового погляду чи ні), тим більше грошей вони отримують. Клініки й лікарі мають замало стимулів, щоб забезпечувати здоров'я пацієнтів, але достатньо, щоб пропонувати їм непотрібні обстеження й операції, що вони й роблять. Вартість їх надзвичайно висока й не піддається оцінці. Вибір лікування в Америці – це щось на зразок купівлі автомобіля із зав'язаними очима, коли про ціну дізнаєшся місяців через три. Заміна кульшового суглоба в США, наприклад, більш ніж утричі дорожча, чим у Великій Британії.

Нині цю стару, неефективну і вкрай комерціалізовану модель намагаються зламати. Деякі реформи зумовлені програмою Обамасаре, інші вже відбулися незалежно від неї, бо цього вимагає саме життя.

Та зробити ще належить багато. Витрати на охорону здоров'я у США зростають швидше, ніж заробітна платня, і до 2022 року повинні сягнути 20% ВВП. У Бюджетному управлінні Конгресу кажуть, що видатки на цю галузь залишаться найбільшою довгостроковою загрозою фінансам Америки. Підтримка в суспільстві ненадійна. Лише 39% американців прихильно ставляться до Обамасаре, 51% – проти. Проте 56% вважають, що краще зробити так, аби закон запрацював, а не зарублювати його на самому початку, перекривши фінансування, чого прагнуть республіканці.

Ендрю Форман
Журнал «Економіст»

Міжнародна панорама

Кількість загиблих унаслідок проходження країнами Європи шторму «Святий Юда» збільшилася до 13 осіб. За даними британської влади, через стихійне лихо загинуло 5 осіб, їх причапило деревами, які повалив сильний вітер. З Німеччини повідомляють про шестеро жертв, двоє з яких загинули в морі. На північ від столиці Данії Копенгагена одного чоловіка вбило цеглою, а в столиці Голландії Амстерда-

мі жінку також придавило деревом.

Сотні тисяч європейців кілька днів залишалися в своїх домах без електрики. Як повідомляє BBC News, на території Великої Британії труднощі із забезпеченням електроенергії відчували в понеділок, 28 жовтня, 600 тисяч домогосподарств, однак рятувальні служби швидко відновили лінії електропередач і до 31 жовтня майже в усіх домах електрика вже була. Проблеми з електропостачанням відчувались і у Франції, де 75 тисяч приміщень внаслідок шторму було знеструмлено. У зв'язку зі штормом «Святий Юда» Франція оголосила помаранчевий рівень тривоги у 12 північних

Країнами Західної Європи пронісся шторм «Святий Юда», залишивши після себе задавлених деревами людей, обірвані лінії електропередач й затоплені вулиці

департаментів. Найбільше від удару стихії постраждали Бре-

тань і Нормандія. Там висота хвиль сягала кількох метрів.

Через ураган суттєво було порушено транспортне сполучення на півночі Європи. Так, на амстердамському аеропорту Схіпхол в дні стихії було скасовано щонайменше 50 рейсів, а на лондонському Гітроу – більше 130. Повідомляється також про масові затримки авіарейсів на аеродромах Гамбурга, Копенгагена й Стокгольма. Окрім того, було повністю скасовано паромне сполучення між Англією та Францією через протоку Ла-Манш.

Швидкість вітру в районі британського острова Вайт сягала 45 метрів на секунду, що вважається ураганною силою. На території Великої Британії й на півночі Європи швидкість вітру становила 25-30 метрів на секунду.

СМЕРТЬ У САХАРІ

Сорок громадян Нігеру, які намагалися дістатися Алжиру, а звідти – Європи, загинули від спраги на півдні пустелі Сахара. Про трагедію повідомила інформаційна агенція France Presse. 19 особам з цієї групи нелегальних мігрантів вдалося вижити.

Нігерці опинилися в непростій ситуації ще в середині жовтня, коли одна з вантажівок, в якій вони їхали, зламалася в безлюдній місцевості посеред розпеченої пустелі.

14 осіб. Усі інші загинули від обезводжування.

Як відзначає агенція France Presse, ділки, які займаються транспортуванням африканських мігрантів до Середземного моря, часто забирають у клієнтів гроші, а потім під різними приводами висаджують їх у пустелі, прирікаючи на мученицьку смерть. Тим не менше, потік біженців, які сподіваються на краще життя в Європі, не зменшується.

Вже сьогодні європейська громадськість б'є в усі дзвони, закликаючи зупинити

Часто подорож до омріяного європейського раю закінчується для африканців мученицькою смертю в пустелі

У поліції розповіли, що приблизно 60 осіб рухалися в напрямку Алжира на двох автах. По дорозі одна з них вийшла з ладу, а друга, висадивши пасажирів, вирушила буцімто на пошуки запасних частин, води й допомоги. Залишившись одні серед пустелі, шукачі кращої долі розбились на невеличкі групи й розбрелися по пустелі в пошуках оаз.

Одна з таких груп (п'ять осіб) вийшла на селище поблизу уранового рудника й повідомила про пригоду. На допомогу мігрантам вирушили військові підрозділи, які зуміли знайти і врятувати ще

нелегальну міграцію. В багатьох європейських державах, зокрема в Норвегії, виборці голосують за політичні партії, які обіцяють очистити їхні країни від чужинців. Стрімко набирає популярності і Національний фронт Марін Ле Пен у Франції, який також виступає за очищення країни від іммігрантів. Навіть у толерантній досі Великій Британії нині виступають за обмеження припливу іммігрантів. Так, британський прем'єр Дейвід Кемерон заявив 28 жовтня, що його країна повинна різко обмежити наплив трудових мігрантів, які забирають працю в корінних мешканців.

ГРУЗІЯ: КІНЕЦЬ ЕПОХИ СААКАШВІЛІ

Георгій Маргвелашвілі від правлячої коаліції «Грузинська мрія» переміг на виборах президента Грузії, набравши 62,11 відсотка голосів виборців. Такі дані оприлюднила Центральна виборча комісія Грузії за підсумками підрахунку 100 відсотків протоколів.

Давид Бакрадзе від Єдиного національного руху набрав 21,73%, Ніно Бурджанадзе від партії «Демократичний рух – єдина Грузія» – 10,18%. Всі інші кандидати сильно відстали від трійки лідерів.

У велику політику 44-річний Георгій Маргвелашвілі, який здобув вищу освіту за фахом «філософія» й має науковий ступінь доктора філософії, прийшов у жовтні минулого року, коли обійняв посаду міністра освіти Грузії в уряді мультимільонера Бідзині Іванішвілі, лідера коаліції «Грузинська мрія», яка перемогла на парламентських виборах. При

Новим президентом Грузії став 44-річний Георгій Маргвелашвілі. 10-літня епоха харизматичного грузинського лідера Михайла Саакашвілі, який вистояв у протистоянні з Росією й змінив Грузію до невпізнанності, закінчилася

чому сам Маргвелашвілі не є членом жодної політичної партії. В лютому цього року його було призначено віце-прем'єром грузинського уряду, а в травні правляча коаліція «Грузинська мрія» назвала Г. Маргвелашвілі своїм кандидатом у президенти. Но-

вий президент Грузії обіцяє дотримуватися курсу на Євросоюз і НАТО, водночас виступаючи на відновлення добросусідських відносин з Росією.

Втім, на відміну від Михайла Саакашвілі, який був справжнім лідером з усіма необхідними владними важелями, змінивши за 10 років президентства Грузію до невпізнанності, витримавши шалений тиск Москви й розбудувавши Тбілісі, який нині виглядає як розкішне європейське місто, новий президент обійматиме посаду з виключно представницькими функціями. Реальна ж влада тепер зосередиться в руках парламенту та голови уряду.

Після виборів до президентського палацу, який днями покине Михайло Саакашвілі, прийшло кілька сотень його прихильників, аби сказати цьому видатному політикові «Гмадлобт (дякуємо), Мішико!»

КРЕДИТУВАННЯ ЯКУДЗИ

Голова правління японського банку Mizuho Financial Group піде у відставку, а президент – півроку не отримуватиме платню. Усе через скандал, що спалахнув довкола цього другого найбільшого банку Японії.

Виявилося, що установа надавала кредити... японській мафії, відомої в світі під назвою Якудза. Регулятори з'ясували, що злочинні синдикати отримувати позики протягом двох років, загалом нарахувавши понад 200 випадків. Усього Mizuho Financial Group надала мафіозі кредитів для купівлі автомобілів на суму 2 мільйони доларів.

Керівництво установи підозрюють у тому, що воно знало про таку практику і не намагалось покласти їй край.

Відразу після скандалу з банком Mizuho Financial Group голова Асоціації японських банків

Другий за величиною банк Японії Mizuho Financial Group видавав кредити японській мафії Якудзі

Такеші Кунібе заявив, що він готовий співпрацювати з правоохоронними органами. Банки ділитимуться з ними інформацією про злочинні групи. «Банди, які намагатимуться дістати фінансування від 200 внутрішніх японських та іноземних банків, буде повністю відрізано від фінансування», – заявив Такеші Кунібе.

Протягом багатьох років японська влада й банки намагалися знайти спосіб обмеж-

ити діяльність Якудзи. Часто члени організації брали кредит, робили одну або дві виплати, щоб уникнути кари за несплату, а далі відмовлялися платити. Багато програм з фінансування малого й середнього бізнесу в Японії провалилися через те, що цільові гроші потрапляли до мафії.

Сторінку підготував
Хома Мусієнко

АМЕРИКА І СВІТ

Катерина Кіндрась,
власний кореспондент
«Нової газети» в Америці

Світ задихається від обурення, намагаючись зрозуміти логіку тих, хто виростив на теренах США гігантського спрута і з його допомогою підслуховує й піддивляється за людством у шпарки, через які він протягує свої всюдисущі щупальця. Ім'я цього спрута – Агентство національної безпеки США (National Security Agency, NSA).

Ніхто не знає достеменно ані бюджету цієї найутаємнічаної в світі спецслужби, ані точної кількості її працівників. Як не знає й механізму контролю за нею. Відомо лише, що кошти американських платників податків, які виділяються на діяльність цієї структури, обчислюються десятками мільярдів доларів. Тільки на будівництво в штаті Юта нового велетенського центру для зберігання інформації NSA було витрачено 2 мільярди (!) доларів.

Безперечно, що служба ця потрібна й її аналоги мають всі великі держави світу. Створюючи NSA в 1952 році, президент Трумен та інші керівники Сполучених Штатів поклали на неї обов'язок збирання й аналізу зарубіжних комунікацій, їхніх координатів, напрямків, а також захист державних комунікаційних каналів США від дій аналогічних спецслужб інших держав по всьому світу.

У роки холодної війни NSA протистояла зухвалим спробам радянського КГБ викрасти державні таємниці США та інших країн вільного світу. Великі надії поклали на агентство і Джордж Буш-молодший та його команда після того, як 11 вересня 2001 року «Аль-Каїда» здійснила проти Америки безпрецедентні терористичні атаки, знищивши Всесвітній торговельний в Нью-Йорку, частину будівлі Пентагону й забравши більше 2 тисяч життів американців. Тоді Буш та віце-президент США Д.Чейні особисто приїхали до штаб-квартири NSA, яка розкинулася на 263 гектарах у Форт-Міді (штат Мериленд), аби виробити нову стратегію діяльності цієї спецслужби, переорієнтувавши її на боротьбу проти міжнародного тероризму.

Невдовзі після терактів 11 вересня 2001 року президент

Буш санкціонував нову програму стеження за електронними комунікаціями (включно з контролем електронної пошти, телефонних розмов, фінансових операцій та інтернет-активності) під кодовою назвою Stellar Wind. Прийшовши до влади, Барак Обама, попри катастрофічну ситуацію з фінансами в країні й захмарний державний борг, зробив нові багатомільярдні вливання в цю спецслужбу, замінивши Stellar Wind на інші, набагато дорожчі технології збирання даних на території США та за кордоном, здатні контролювати весь спектр сучасних комунікацій. Йдеться насамперед про проекти PRISM, а також X-Keyscore й Tempora.

Але як завжди буває із закритими структурами, захованими від контролю громадськості за високі стіни й паркани з колючим дротом, NSA, розжиріла від народних мільярдів і повної безконтрольності, почала переступати межі дозволеного. Причому в таких масштабах, в які повірити логічно мисля-

СПРУТ

Скандал довкола діяльності Агентства національної безпеки США
набирає оберти

Діями Агентства національної безпеки США обурюються й у самій Америці: 26 жовтня у Вашингтоні стартував масовий рух протесту проти шпигунства «Stop Watching Us!»

чій людині неможливо. Про це розповів світові колишній працівник NSA Едвард Сноуден, який на початку червня 2013 року передав газетам The Guardian і The Washington Post таємні документи NSA (пізніше він отримав політичний притулок в Росії, де й перебуває), які свідчать про тотальне стеження цієї спецслужби не тільки за громадянами США, а й за громадянами інших держав світу. І не тільки за громадянами, а й за лідерами цих держав.

З'ясувалося, що Агентство національної безпеки США здійснювало підслуховування телефонних розмов й перечитування електронної пошти щонайменше 35 лідерів держав світу. Причому в цьому переліку не тільки диктатори й спонсори тероризму, а й найближчі союзники США. Такі, наприклад, як канцлер Німеччини Ангела Мер-

кель, президент Франції Франсуа Оланд, президент Бразилії Ділма Русефф, прем'єр-міністр Іспанії Хосе Луїс Родрігес Сапато та ін. Жодними законами така діяльність NSA не регламентувалася.

NSA прослуховувало мобільний телефон Ангели Меркель з 2002 року, коли та ще навіть не була канцлером. Спеціальний підрозділ агентства паралельно з А.Меркель прослуховував канали зв'язку, встановивши відповідну апаратуру в більш як 80 американських посольств по всій планеті. Так спрут розпрямляв свої щупальця.

Довідавшись про таке нечуване беззаконня, міністр внутрішніх справ Німеччини Ганс-Петер Фридріх заявив, що Німеччина всерйоз подумує над тим, аби вислати з країни деяких працівників посольства США в Берліні, які фактично були працівниками NSA. «Той, хто про-

слуховує мобільні й стаціонарні телефони в нашій країні, – сказав міністр, – порушує закон. І це стосується кожного – чи є він вихідцем з Німеччини, чи іноземцем. Якщо хтось думає, що можна прикритися дипломатичним статусом, то таких буде вислано з країни».

Під час телефонної розмови з Ангелою Меркель, спітнілий Обама мекав і бекав, намагаючись заспокоїти обурену фрау канцлершу. Не маючи, чим крити, він лише пообіцяв Ангелі Меркель, що в майбутньому таке не повториться.

Не менший скандал розгорівся і з французами. За даними, наданими Едвардом Сноуденом, тільки в період з 10 грудня 2012 року по 8 січня нинішнього NSA в рамках супертаємної програми US-985D перехопило 70,3 мільйона (!) телефонних розмов громадян Франції.

Розповідають, що коли президентів Франції Франсуа Оланда доповіли про це, він був шокований. «Цього не може бути, цього не може бути!», – невпинно повторював він. А потім зателефонував Ангелі Меркель й запропонував провести прискіпливе розслідування цього неподобства й покарати винних. Саме цю пропозицію Оланда підтримали учасники чергового самміту Євросоюзу в Брюсселі, який відбувся 25 жовтня. Верховний представник ЄС з питань зовнішньої політики та безпеки Герман ван Ромпей відзначив на ньому, що до німецько-французької ініціативи можуть при-

єднатися й інші держави. Тим паче, що обурених діяльністю NSA держав не бракує.

28 жовтня в міністерство закордонних справ Іспанії було викликано посла США в цій країні Джеймса Костоса й поставлено вимогу дати вичерпні пояснення фактів масштабного прослуховування іспанських політиків та простих громадян, організованого Агентством національної безпеки США. З документів, наданих Едвардом Сноуденом, стало відомо, що і в цій країні NSA за період з 10 грудня 2012 року до 8 січня нинішнього прослухала 60 мільйонів телефонних дзвінків. Окрім телефонних розмов, NSA шпигунило також за електронним листуванням іспанців. Серед численних жертв цього шпигунства й колишній прем'єр-міністр Іспанії Хосе Луїс Родрігес Сапато, котрий очолював уряд Іспанії з 2004 по 2011 роки.

Тиждень тому обурена президент Бразилії Ділма Русефф відклала запланований на жовтень державний візит до Сполучених Штатів, довідавшись від того ж таки Е.Сноудена, що американське Агентство національної безпеки прослуховувало й її телефонні розмови й перечитувало інтернет-листування. Від Вашингтона зажадали пояснень, але так їх і не дочекалися.

Втім, обурюються діями Агентства національної безпеки США не тільки за кордоном, а й у самій Америці. 26 жовтня у Вашингтоні відбувся масовий мітинг протесту проти шпигунства NSA. Як повідомляється на сайті активістів руху Stop Watching Us, на мітингу виступили колишній працівник Агентства нацбезпеки США Томас Дрейк, конгресмен від Республіканської партії Джастін Амаш, експерт з технологій електронної безпеки Брюс Шнайдер, колишній губернатор штату Нью-Мексико Гаррі Джонсон та інші.

Акцію протесту було приурочено до 12-ї річниці так званого Патріотичного акту, ухваленого після терактів 11 вересня 2001 року. Саме цей документ відкрив шлях до обмеження громадянських прав і свобод та безпрецедентного розростання впливу страхітливих спрут, який харчується грішми американських платників податків і сидить у неприступній фортеці у Форт-Міді. Організатори акції протесту передали представникам Конгресу США звернення проти масових стежень NSA у всьому світі, підписане більш як 500 тисячами осіб.

Скандал з NSA ще раз підтвердив дві беззаперечні істини. По-перше, немає нічого таємного, що рано чи пізно не стало б явним. А, по-друге: будь-яка структура, якщо її не контролює громадськість, з часом перетворюється на державу в державі й починає діяльність, яка працює не на безпеку країни, а, навпаки, шкодить як її загальним інтересам, так і інтересам окремо взятого громадянина.

В АМЕРИЦІ

ПІДСЛУХОВУВАННЮ
Й ПІДГЛЯДУВАННЮ – НІ!

Голова сенатського комітету з питань розвідки Даян Файнстайн у поширеній 28 жовтня заяві поставила вимогу докорінно переглянути програму збирання розвідувальної інформації Агентством національної безпеки США. «До тих пір, поки ми не беремо участі у військових діях проти тієї чи іншої країни й немає термінової необхідності в подібних стеженнях, я не думаю, що США повинні підслуховувати телефонні розмови й перерахувати електронну пошту дружньо налаштованих президентів і прем'єрів», – заявила Д. Файнстайн.

Аби з'ясувати, чому Агентство національної безпеки США всупереч законам підслуховувало телефонні розмови й перерахувало електронну пошту громадян інших держав, включно з їхніми лідерами, на слухання до Палати представників американського Конгресу 29 жовтня було викликано директора Національної розвідки США Джеймса Клеппера. Після цих слухань Білий дім повідомив, що адміністрація Обами розглядає можливість введення повної заборони на прослуховування Агентством національної безпеки лідерів країн-союзниць США. Окрім того, як стало відомо, президент США Барак Обама наказав Агентству національної безпеки припинити прослуховування дипломатів ООН в штаб-квартирі організації в Нью-Йорку.

БАРАК ОБАМА
ПРЕДСТАВИВ НОВОГО
ДИРЕКТОРА ФБР

У п'ятницю, 25 жовтня, президент США Барак Обама представив нового директора Федерального бюро розслідувань (ФБР) Джеймса Комі, який має великий досвід боротьби з тероризмом.

Виступаючи в Білому домі, Обама подякував попередньому директору ФБР Роберту Мюллеру за роки служби, відзначивши, що «багато американців сьогодні щасливо живуть завдячуючи невинним зусиллям ФБР під його керівництвом».

Представляючи Дж. Комі, Обама сказав, що він не цікавиться по-

літикою, а головне для нього, щоб було зроблено справу. Комі, в свою чергу, заявив, що він натхненний поверненням до міністерства юстиції для праці на посаді керівника ФБР. Жартівливо коментуючи своє призначення, Джеймс Комі, який має 2-метровий зріст, відзначив: «Опинившись в шерензі справжніх гігантів, я зроблю все, що від мене залежить, аби зберегти й примножити їхню спадщину».

Комі працював заступником міністра юстиції за президентства Джорджа Буша-молодшого, а до цього обіймав посаду федерального прокурора в Південному окрузі штату Нью-Йорк. Тепер його кандидатуру на посаді директора ФБР має затвердити Сенат.

ЗНОСЯТЬ ШКОЛУ
«СЕНДІ ГУК»

У місті Ньютаун (штат Коннектикут) 28 жовтня почалося знесення будівлі початкової школи «Сенді гук», де психічно невірніважений 20-річний Адам Ланца 14 грудня минулого року розстріляв двадцять дітей і шістьох дорослих, наклавши після цього на себе руки. На вивільненому місці вирішено збудувати нову школу. Працівники будівельної фірми, яка займається знесенням, не мають права розголошувати жодну інформацію про перебіг робіт. Це обумовлено небажанням жителів міста привертати зайву увагу ЗМІ. На час знесення, яке, як очікується, завершиться до першої річниці трагедії, на огороженій території щодобово чергуватиме охорона.

За попередніми підрахунками, на зведення нової школи потрібно майже 50 мільйонів доларів, які буде виділено з бюджету штату Коннектикут. Як очікується, новий навчальний заклад відкриється у вересні 2016 року. До цього часу учні «Сенді гук» продовжать ходити в одну із шкіл в сусідньому містечку Монро.

Минулорічна бійня в Ньютауні приголомшила всю країну й сильно хитнула маятник громадської думки в бік посилення контролю над торгівлею і володінням вогнепальною зброєю в США. Президент Барак Обама пообіцяв вжити заходів з метою покласти край подібним трагедіям. Однак впливове й багате зброярське лоббі так і не дозволило ані президентові, ані Конгресу бодай обмежити продаж вогнепальної зброї в країні.

ІМІГРАЦІЙНА
РЕФОРМА:
БУТИ ЧИ НЕ БУТИ?

Президент США Барак Обама закликав 24 жовтня Конгрес провести до кінця року імміграційну реформу, яка, за його словами, принесе США істотні вигоди у ви-

гляді зростання ВВП. Влітку цього року Сенат ухвалив законопроект, який дає 11 мільйонам нелегальних іммігрантів можливість легалізації і в перспективі отримання американського громадянства, якщо ті заплатять штраф за незаконне перебування в країні, вивчать англійську мову, справно платитимуть податки й не порушуватимуть закони США. Однак Палата представників поки що не приступала до розгляду реформи.

«Незалежні економісти показали, що якщо сенатський законопроект стане законом, то протягом наступних двох десятиліть наша економіка зросте на 1,4 трильйона доларів більше, ніж у випадку якщо ми не приймемо цей закон. Вона скоротить наш дефіцит приблизно на трильйон доларів», – сказав Обама, виступаючи в Білому домі. І додав: «Ми повинні ухвалити імміграційну реформу. Це добре для нашої економіки. Це добре для нашої національної безпеки. Це добре для нашого народу. І ми повинні зробити це в цьому році». За його словами, нинішня система не працює, оскільки бізнес наймає нелегальних мігрантів на роботу й ухиляється від податків, а самі мігранти не мають стимулу вийти з «тіньової» економіки й законно трудитися. «Це нерозумно, це нечесно, це безглуздо. Ми надто довго відкладали цю справу», – сказав Обама.

АМЕРИКАНСЬКИЙ
ЕКСПЕРТ: «ВСТУП
УКРАЇНИ ДО ЄС ІЗОЛЮЄ
РОСІЮ»

Можливий вступ України до Євросоюзу став би катастрофою для російського керівництва, бо це призвело б до ізоляції Росії. Таке переконання висловив професор Школи Елліота («кузні кадрів» американської дипломатії) Боб Ортунг.

На його переконання, відрив України від Росії дуже боляче сприйметься у Москві. «Якщо подивитися на це з точки зору Росії, то це стане катастрофою для Путіна. Бо якщо Україна, нарешті, відірветься від Росії, це принизить та ізолює Росію», – переконаний Ортунг.

Проте існують низки причин, через які поки що важко уявити вступ України до ЄС, зокрема стагнація економіки. «Через економічні проблеми України важко навіть уявити її вступ до ЄС. Адже в Євросоюзу з його проблемами немає сил, щоб

підтримувати українську економіку», – вважає експерт.

На його думку, через відсутність ефективних політичних лідерів, Україна не може справитися зі своїми економічними проблемами. Причому ця проблема притаманна як «помаранчевим» лідерам, так і Януковичу. «Янукович не піде на реформування економіки, бо це означає для нього зменшення влади. Адже Янукович зі своїми олігархами отримують переваги від нинішньої системи в Україні», – пояснює Ортунг.

Головною проблемою України експертові бачиться те, що вся політика й економіка в Україні побудовані на «енергетичних субсидіях». «Головна проблема в Україні – громадяни не платять повну вартість енергоносіїв, що створює передумови для корупції», – вважає він. «Нині добра новина в тому, що Росія змушує Україну бути більш ефективною в енергетиці. Росія завжди робить одне – намагається тиснути на Україну через підвищення цін на енергоносії, але в підсумку це робить Україну більш незалежною», – підсумовує Ортунг.

ДЕРЖДЕП: ПРОГРАМУ
GREEN CARD
ДЛЯ УКРАЇНЦІВ
КОНТРОЛЮЮТЬ ШАХРАЇ

Програму Green card для громадян України взяло під свій контроль організоване угруповання шахраїв. Про це йдеться в доповіді генерального інспектора Державного департаменту США, опублікованій 25 жовтня. У ній викладається широко поширена й складна схема шахрайства, що впливає на візову лотерею програму США, а також на залякування і здирство щодо українських громадян.

Шахраї купують, крадуть або отримують із відкритих джерел особисту інформацію про українських громадян, йдеться в доповіді. За оцінками посольства США в Києві, злочинні групи вводять імена 80% населення Західної України в онлайн програму на отримання віз і продовжують робити це з року в рік. Це відбувається часто без дозволу або з відома громадян і запобігає їх потраплянню у візову лотерею самостійно, тому що комп'ютерна система видаляє дублікати. Після цього аферисти отримують доступ до номера підтвердження, який надається візовим заявникам он-лайн і, якщо Держдепартамент США видає візу одному із заявників, тільки злочинці можуть давати хід подальшому процесу.

У доповіді говориться, що злочинці потім зв'язуються з сотнями українців і вимагають від них підписання договору, згідно з яким переможець повинен заплатити 15 тисяч доларів, щоб отримати номер підтвердження отримання візи. Здирство не закінчується, коли віза видається, і продовжується у США. Злочинці беруть під контроль картку і номер соціального забезпечення іммігранта для подальшої експлуатації. Часто до цих злочинних обо-

рудок долучаються й іммігрантські компанії, засновані на теренах США.

59,7 МІЛЬЙОНА ДОЛАРІВ
ЗА СЕКСУАЛЬНІ
ДОМАГАННЯ

Державний університет штату Пенсильванія заплатить 59,7 мільйона доларів 26 жертвам сексуальних домагань колишнього тренера університетської футбольної команди Джеррі Сандаски. Про це 28 жовтня повідомила адміністрація університету.

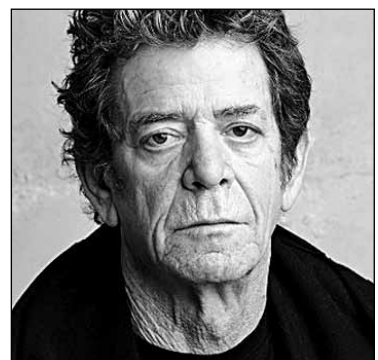

23 особи підписали угоду про компенсацію, якою передбачається також нерозголошення деталей справи, і ще троє дали на це принципову згоду. Ще шість заяв було відхилено. Гроші буде виділено не з державних фондів, а зі страхових виплат та відсотків по кредитах, виданих університетом, який вже витратив на врегулювання цього скандалу майже 50 мільйонів доларів.

Скандал довкола Джеррі Сандаски розгорівся в 2011 році. 70-річного тренера було засуджено тоді до 30 років тюрми за систематичне зваблювання молодих хлопців, які грали в університетській команді.

ПОМЕР ЛЕГЕНДАРНИЙ
РОК-МУЗИКАНТ ЛУ РІД

Автор багатьох пісень та легендарний гітарист Лу Рід помер у неділю, 27 жовтня, на Лонг-Айленді (штат Нью-Йорк). Лу Рід був співаком, гітаристом, композитором, а також поетом і фотографом.

Славнозвісний засновник гурту Velvet Underground пішов з життя у віці 71-річному віці внаслідок ускладнень після операції з пересадки печінки.

Льюїс Аллан Рід народився 1942 року в єврейській родині в Нью-Йорку. Після закінчення коледжу він почав записувати пісні для фірми Pickwick Records і грати у різних музичних колективах. У 1964 році Рід разом з Джоном Кейлом створив Velvet Underground. Гурт тісно співпрацював з художником Енді Ворголом. Velvet Underground не мав великого комерційного успіху, однак докорінно змінив рок і панк напрямки в другій половині 1960-х. Популярність гурту зросла в наступні десятиліття. Саме Ріду завдячують такі музичні напрямки як панк, глем-рок і альтернативний рок. Його пісні виконували Дейвід Боуї, Nirvana та багато інших відомих гуртів і співаків.

За повідомленнями світових та американських інформаційних агентств

ЗА КИЇВСЬКИМ ЧАСОМ

Надії прихильників Юлії Тимошенко, керівників місії Європарламенту Олександра Квасневського й Пета Кокса, що колишню прем'єрку ось-ось відпустять на лікування до Німеччини, тануть неначе морозиво в спеку. Сподівання, що Янукович через Верховну Раду таки ухвалить рішення, які звільнять Юлію Тимошенко з Качанівської колонії й дадуть їй змогу поїхати на лікування до берлінської клініки «Шаріте», провалилися. Найняті владою «експерти», які називають себе «головним науково-експертним управлінням парламенту», оголосили цілих три законопроекти, що уможливили звільнення Ю.Тимошенко, неприйнятними.

Вони рекомендують Верховній Раді відхилити законопроект № 3479, розроблений керівниками опозиційних фракцій ВО «Батьківщина», ВО «Свобода» і УДАР про звільнення колишнього прем'єр-міністра Юлії Тимошенко від відбування покарання шляхом застосування до неї повної індивідуальної амністії. Про це йдеться у висновку управління, розміщеному на сайті Верховної Ради.

Науково-експертне управління парламенту вважає, що не можна погодитися із застосуванням обов'язкової амністії або помилування до осіб, щодо яких міжнародні судові установи, юрисдикція яких визнається Україною, встановили факти застосування вибіркового правосуддя або порушення Україною статті 18 Конвенції про захист прав людини та основних свобод. Тобто, підставою відмови навіть у розгляді законопроекту в стінах Верховної Ради визнано факти визнання Європейським судом з прав людини арешту й ув'язнення Юлії Тимошенко незаконними. Так працює українське кривосуддя. Спочатку кидають невинного політика за ґрати, а потім відмову в розгляді цього кричущого беззаконня мотивують тим, що її, мовляв, визнав жертвою вибіркового правосуддя Європейський суд з прав людини, а тому вона повинна й далі сидіти в тюрмі.

У висновку януковичських «експертів» також підкреслюється, що Європейський суд з прав людини у своїх рішеннях тільки викладає юридичну оцінку виконання державами своїх

зобов'язань за Конвенцією про захист прав людини та основних свобод, а не підтверджує або спростовує винність особи у вчиненні конкретного злочину. Це ще один приклад правничої казуїстики по-януковичськи, коли за юридичними формулюванням шукають підстави й далі утримувати Ю.Тимошенко в тюрмі.

Водночас управління вважає неприйнятним і таким, що не узгоджується з природою амністії і загальними принципами кримінального права і права взагалі, ідею проекту про введення «індивідуальної амністії».

Науково-експертне управління Ради констатує суперечність положень законопроекту нормам Конституції і загальним принципам кримінального права України і його прийняття у за-

КРИВОСУДДЯ

Намагаючись будь-що залишити Юлію Тимошенко в тюрмі, В.Янукович у нечесній грі з Євросоюзом тягне до останнього

пропонованій редакції вважає недоцільним. А от проведення ганебного судилища над Юлією Тимошенко й ув'язнення її на 7 років тільки за те, що вона є головним політичним опонентом Януковича, ці «експерти» вважають законним.

Разом з тим управління рекомендує парламенту відхилити й законопроект № 3461 позафракційного депутата Ради Анжеліки Лабунської про дозвіл лікування ув'язнених за кордоном за рішенням суду з одночасним звільненням засудженого від відбування покарання.

Також невдалим, з точки зору януковичських «експертів», є пропонований порядок розгляду судом прохання про виїзд для лікування за кордон.

При цьому науково-експертне управління рекомендує Раді за результатами розгляду в першому читанні повернути на доопрацювання законопроект № 2453-а позафракційного депутата Сергія Міщенко про виїзд засудженого для лікування за кордон при рішенні суду про відстрочку відбування ним покарання.

Зокрема, управління вважає досить сумнівною пропозицію проекту щодо незарахування терміну лікування за кордоном у термін відбування покарання з огляду на те, що проектом передбачається покладання на засудженого певних обмежень на весь час лікування.

Також управління нагадує, що чинним законодавством передбачено, що якщо засуджений не відбуває покарання у зв'язку з необхідністю його лікування поза установами виконання покарань, термін лікування зараховується в термін відбування покарання (один день лікування за один день відбування покарання у вигляді позбавлення волі).

Тобто, всі три законопроекти за наказом Банкової «експерти» зарубали. Це підтверджує

здогадку деяких оглядачів, що Янукович веде з європейцями дуже нечесну гру. На словах обіцяє випустити Юлію, а насправді робить усе можливе, аби дотягнути до критичної дати. А тоді подивитись, як реагують на все це європейці, і зробити відповідні висновки.

Наразі ключовим питанням для підписання угоди про асоціацію на самміті у Вільнюсі наприкінці листопада цього року залишається вирішення питання Тимошенко.

В ЄС заявляють, що якщо не буде «зеленого світла» відносно підписання угоди про асоціацію Україна-ЄС з боку наглядової місії Європейського парламенту в особах экс-президентів Пета Кокса та Олександра Квасневського, Брюссель документ не підпише.

У це важко повірити, але януковичська влада навіть у ці дні, коли до самміту у Вільнюсі залишається менше місяця, продовжує використовувати вибіркове правосуддя у боротьбі зі своїм головним політичним опонентом – за рішенням Апеляційного суду Дніпропетровської області конфісковано приміщення кафе «Варенична», яке належить доньці экс-прем'єра Євгенії Тимошенко. «Це дуже ницьо, коли влада починає зводити рахунки з дітьми своїх політичних опонентів. Це підступно тим більше, що у Євгенії нема такої імперії, як, наприклад, у родини Януковича – у неї нема фінансових потужних установ, вона не торгує газом чи вугіллям. Мабуть, для президента та його оточення дуже важлива ця «Варенична», яка, вірогідно, посилить їхню бізнес-імперію», – сказав керівник Центрального штабу партії «Батьківщина» Олександр Турчинов 30 жовтня на прес-конференції у Києві. Соротник Юлії Тимошенко наголосив, що це приміщення було придбано у 2000 році, а у 2012

році влада зробила першу спробу для заволодіння цим майном. «Влада вважає, що треба знищувати будь-яку можливість для існування сім'ї Тимошенко, і у 2012 році вони звернулися до суду, щоб конфіскувати це приміщення. Суд не зміг знайти для цього жодних підстав і ухвалив рішення про відсутність підстав для конфіскації «Вареничної». Але влада не зупиняється ні перед чим для знищення своїх політичних опонентів, вона повторно примусила суд розглянути це питання, і той самий склад суду під загрозою подальшого тиску й відповідних наслідків за непослух прийняв рішення щодо конфіскації», – уточнив О.Турчинов. За його словами, чинний режим замість припинення політичних репресій «взявся» напередодні Вільнюського самміту за родину Юлії Тимошенко. «Чоловік Юлії Тимошенко Олександр був змушений виїхати за межі України й отримати політичний притулок, тому що була небезпека для його життя. Нині влада почала «займатися» дочкою Євгенією», – констатував Олександр Турчинов. «Знову, не вирішивши питання щодо звільнення Юлії Тимошенко, щодо припинення політичних репресій та замовного правосуддя, ми маємо свіжий факт використання судів проти політичних опонентів. В даному випадку – уже проти дітей політичних опонентів. На жаль, ані публічна позиція влади, про яку вони говорять у переговорах з Європейським Союзом, ані реальне бажання українців до євроінтеграції не примушують Януковича та його оточення змінювати курс. Тим самим він реально ставить під небезпеку перспективу усієї країни», – заявив соратник Юлії Тимошенко.

Тим часом, Європа не стомлюється нагадувати Януковичу, що угоду про асоціацію з ЄС та зону вільної торгівлі буде підпи-

сано тільки за умови звільнення Юлії Тимошенко. 30 жовтня спікер Сейму Литви (країни, де відбудеться доленосний для України листопадовий самміт) Лорята Граужінене ще раз, вже вкотре закликала владу України негайно звільнити засуджену внаслідок несправедливого судового процесу экс-прем'єр-міністра Юлію Тимошенко та надати їй можливість лікуватися за кордоном. «Вирок Юлії Тимошенко є політично вмотивованим, а суд над нею був несправедливим та упередженим. Ми закликаємо владу України негайно звільнити Юлію Тимошенко та надати їй можливість лікуватися за кордоном», – сказала Лорята Граужінене під час засідання жіночого форуму, що відбувся у рамках пленарної сесії Конференції комітетів парламентів держав-членів ЄС у справах спільноти та європейських справах (COSAC) у Вільнюсі. Крім того, під час зустрічі з експрезидентом Європарламенту, співголовою «української» місії Петом Коксом, який також брав участь у конференції COSAC, спікер Сейму висловила свою підтримку діяльності місії Європейського парламенту в Україні.

«Ми повинні й надалі підтримувати місію задля того, щоб угоду про асоціацію з Україною було підписано. Але ми не можемо ігнорувати права людини та питання вибіркового правосуддя, оскільки це розчарує народ України. Час для розмов минув. Нині президент України Віктор Янукович має почати діяти, щоб виконати всі вимоги ЄС до самміту у Вільнюсі. Зрозуміло, що Україна зробила свій вибір – вона рухається до Європи, однак її влада для цього ще не все зробила, включаючи справу Юлії Тимошенко», – заявила Лорята Граужінене.

**Тарас Гнип
Спеціально
для «Нової газети»**

АКТУАЛЬНЕ ІНТЕРВ'Ю

Про співрозмовника:

Євген СВЕРСТЮК – відомий український філософ, письменник, публіцист, літературознавець, головний редактор газети «Наша віра», президент Українського пенклубу, доктор філософії, один з учасників ініціативної групи «Першого грудня». Народився 13 грудня 1928 року в селі Сільце (нині Горохівського району) на Волині. Вищу освіту здобув у Львівському державному університеті імені І. Франка, закінчивши в 1952 році філологічний факультет. Автор одного з найважливіших текстів українського самвидаву – «З приводу процесу над Погужальським». Багаторічний політ'язень радянського режиму.

Після закінчення університету вчився в аспірантурі Науково-дослідного інституту психології Міносвіти України. Працював викладачем української літератури Полтавського педагогічного інституту, старшим науковим працівником НДІ психології, завідувачем відділом прози журналу «Вітчизна», старшим науковим працівником відділу психологічного виховання НДІ психології, відповідальним секретарем «Українського ботанічного журналу».

За виступи проти дискримінації української культури неодноразово звільнявся з роботи за політичними мотивами. Переслідуваний протягом багатьох років за участь у «Самвидаві» і протести проти арештів і незаконних судів. У січні 1972 року заарештований і в березні 1973-го засуджений за статтею 62 ч. 1 КК УРСР за виготовлення і розповсюдження документів «самвидаву» до семи років таборів (відбував покарання в зоні ВС -389/36 у Пермській області) та п'яти років заслання (відбував у Бурятії).

Автор книг, численних статей з літературознавства, психології та релігієзнавства; поезій, перекладів з німецької, англійської, російської мов на українську.

Низка літературно-критичних есеїв Свєрстюка, публіцистично актуалізованих у пов'язанні з проблемами сучасності, об'єднана спільною ідеєю боротьби за суверенність української культури від Івана Котляревського до наших днів. Деякі з них з'явилися в журналах «Вітчизна», «Дніпро», «Жовтень», «Дукля» та ін. Найвідоміші праці, які з'явилися у «Самвидаві» – «Котляревський сміється», «Остання сльоза» (про Т. Шевченка), «В. Симоненко – ідея», «Слідами казки про Іванову молодість» та ін. Окремою книжкою у «Самвидаві» вийшов знаменитий есей Є. Свєрстюка «Собор у риштованні» (1970) – про роман «Собор» О. Гончара.

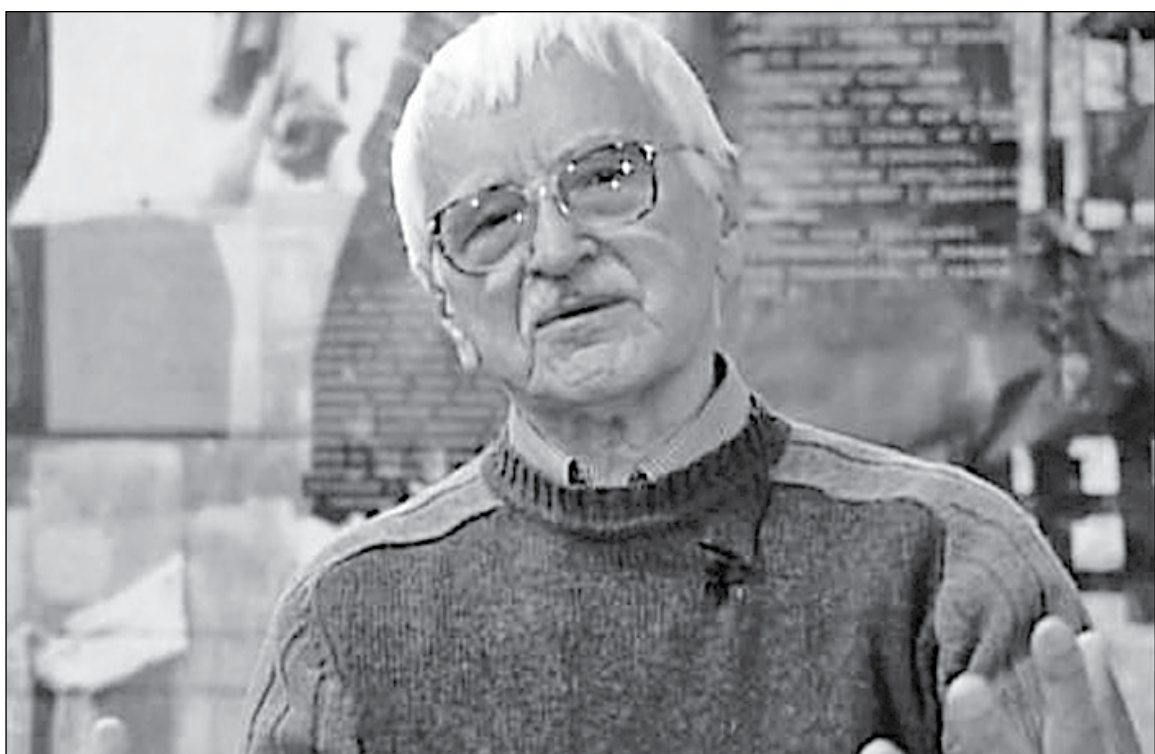
Євген Свєрстюк – один із ідеологів десовєтизації України. Широко відомі його публікації, присвячені подоланню радянського окупаційного спадку в духовному житті українського народу.

– Пане Свєрстюк, Вашу епоху можна охарактеризувати словами Василя Стуса: «Залишитись людиною в нелюдських обставинах». Як Вам вдалось вистояти?

– Така проблема стоїть перед усіма поколіннями. Правда, в той час проблема стояла набагато гостріше. Йшлося про те, щоб жити порядною людиною і, відповідно, вибирати між негідним і гідним.

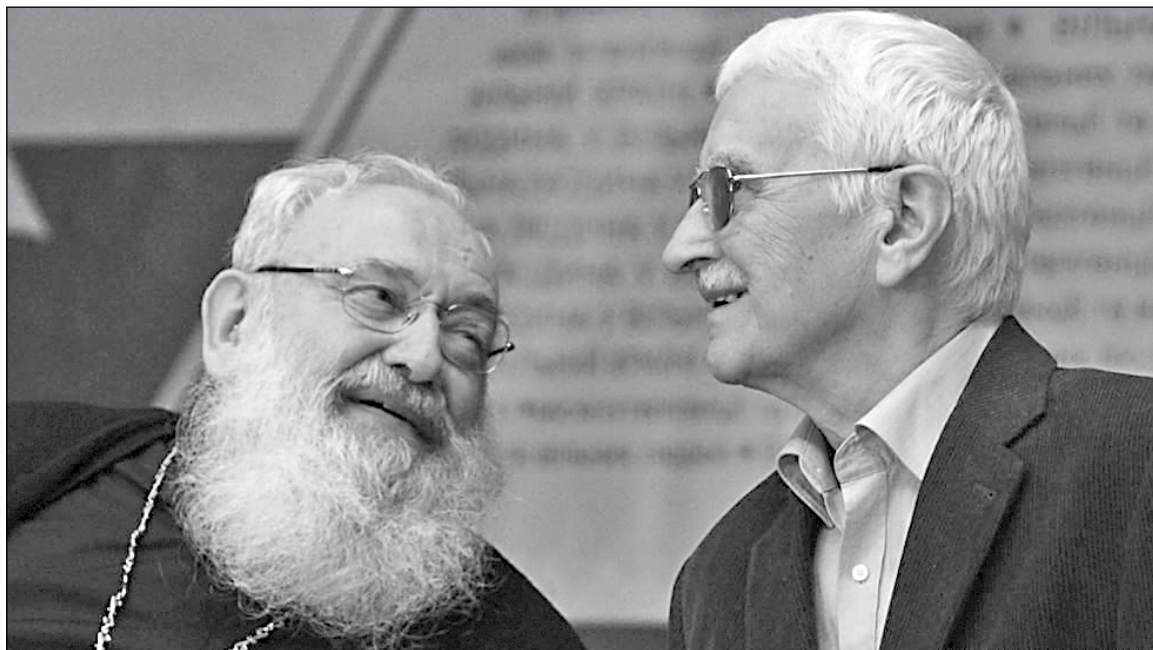
Людина, яка зберігала своє обличчя, одразу ж впадала в око. У 1937 році такі люди були першими кандидатами на розстріл. У 60-ті роки ситуація змінилась настільки, що людина могла вибирати між комфортом і некомфортом.

Як правило, протест проти влади починався з елементарного обурення. Скажімо, у моєму випадку було так: КДБ підслухав мою відверту розмову з доволі заслуженим чоловіком,

Усе своє життя Євген Свєрстюк живе й чинить не за лжю

ЄВГЕН СВЕРСТЮК: «ЕМІГРАЦІЯ – ЦЕ КАПІТУЛЯЦІЯ»

Євген Свєрстюк з архієпископом Любомиром Гузаром

ветераном трьох воєн, доцентом університету Іваном Бровком. Спецслужби вирішили, що це були націоналістичні розмови.

Коли мене викликав заступник начальника КДБ, то він дивився на мене, як на щось таке дрібне й нецікаве: якийсь там аспірант із Західної України, бандерівець, нічого тут дивного. «А як он мог? Как он, заслуженный человек, майор...», – дивувався з Івана Бровка кадебіст. Звичайно, там не могло бути розмови на рівних.

Мене обурило, що на службі закону є людина, яка бреше. Чому я в нього опинився? Це моя приватна справа, що я думаю про ті чи інші речі. Чому він мене підслуховує і викликає як злочинця? Чому він не спростовує того, про що ми говорили? В той час у мене, можливо, вирізило рішення – коли говорити, то говорити правду. Говорити прямо, чесно і відверто. Звідси й виникло це шістдесятництво.

У радянської влади було багатомільйонне військо, десятки тисяч агітаторів, академіків і професорів, які танцювали під одну дудку, але ми не ховалися. Ми почали відкрито говорити з трибуни те, що думаємо. Це їх трохи паралізувало – вони не знали, що робити.

– Чи вважаєте Ви, що ваш рух був продовженням боротьби УПА?

– У той час так питання не стояло, оскільки історія боротьби УПА не була гласною історією. Коли хтось щось і знав, то мовчав – про це не говорили і про це не писалося. Але практично, чим далі, тим більше відчувалося, що це продовження боротьби УПА, що це те саме, тільки в інших умовах.

– Які були загрози від такої позиції?

– Це був час хрущовської «відлиги», і тоді невільно було за таке ув'язнювати. Але про заробітки та про якесь добре облаштування свого життя не могло бути й мови.

– На Вашу думку, що саме розвалило Радянський Союз?

– У цьому питанні дуже важко зорієнтуватися. Але, найменш, видимі причини, про які ми можемо говорити – це цілкова неспроможність економіки, побудованої на фальшивих принципах. І, звісно, це забреханість перед цілим світом. Країна, яка підписує Декларацію прав людини і водночас за неї судить – це брехня, яка могла бути в 1937 році, але аж ніяк не у 70-х чи 80-х роках.

Отже, по суті, це була криза системи – економічної, політичної й моральної. Ця система не могла зберегти свого обличчя. Після того, як Радянський Союз використав проти Празької весни у 1968 році танки, а не адекватні ідеологічні аргументи, було зрозуміло, що це банкрутство, яке має закінчитись ганебною поразкою.

– Чому Україна на початку 90-х не пішла шляхом західних сусідів?

– По-перше, у нас була зовсім різна історія і психологія суспільства. Західні сусіди мали свою незалежність до війни, мали еліту, добре підготовлену еміграцію. І в них, на відміну від нас, не було системного винищення думаючих людей. Це є загальне правило тоталітарних режимів – знищити людей, які можуть підняти суспільство. Тому на початку 90-х ми фактично не мали кадрів.

Говоримо про те, що ми не провели люстрацію, але ми й не мали з ким її проводити. У нас була слаба меншість проти сильнішої більшості.

– Як би Ви охарактеризували останнє двадцятиліття історії України?

– Якщо період Радянського Союзу був для нас боротьбою проти національно активних сил, то останні два десятиліття нашої історії треба назвати часом боротьби за незалежність. Тобто, тепер триває боротьба за реальну незалежність. Водночас за 20 років обличчя країни змінилося. Прірва між Україною і Заходом стирається. В умовах свободи зростає творча енергія людей. «Часи змінюються і нас змінюють», – каже латинське прислів'я. Людина повертається обличчям до забутої істини: духовні цінності і традиції стають визначальними в житті суспільства, яке прагне повернути собі почуття гідності й самоповаги.

Головне завдання сьогодні – пробудження відповідального, совісного громадянина, на якого можна поклатися.

Попередній режим виховував людину слухняну будь-якому вождеві, що прийде на зміну, тобто морально стерилізовану. Ми підтримуємо тип людини – вільного громадянина, в кого є неспівимісність на безкорисність. Бо корисність висить на кожній гілці дерева. Нам бракує самопожертви. Але це не можна пропагувати, лише показувати. У Канта є закон: «Етичне може бути тоді, коли людина діє в силу обов'язку, навіть якщо це проти його особистих інтересів».

Нам треба також подолати поділ за лінією Захід-Схід. Інакше ми не вистоємо і цим скористається наш східно-північний сусід. Дуже непросто людям зрозуміти, чому Донець та Україна – то антиподи, як футбольні клуби «Шахтар» і «Динамо». Чому Донецьк голосує за «свого», навіть коли його не поважає? Чому Донецьк прийняв український прапор, не прийнявши сенсу української державності?

Не забуваймо, що Донецьк раніше називався Сталіно. Тут збиралися робітники, засланці, втікачі, поселенці з різних областей. Комуністична партія виховувала советську російську ментальність із загостреною нетерпимістю. Кримінальний елемент легко вписався в ту сталінську спільноту. Але планового зверну «переплавлення» так і не вийшло. Донецьк дуже різномірний, але заблокований у політичну масу, яка голосує за советським стандартом, де кожен боїться вирізнитися.

Років 15 тому в Парижі відомий французький філософ Безансон, пройнятий симпатіями до України, поставив мені запитання: «А чому українцям не позбутися Донецька і не звільнитися від зайвого тягара?»

«А знаєте, – відповів я, – з Донецька вийшли найвідоміші українські дисиденти, літератори, діячі національного опору, а вони, відповідно, мали там і своє середовище. Відокремлення не вийде...»

– Нині активно обговорюють питання євроінтеграції. Що для Вас Європа, і чого Ви від неї очікуєте?

– Розмови про євроінтеграцію України збаналізувалися. Фактично референдум 1 грудня 1991 року за незалежність уже був європейським вибором. Усі намагання імперії повернути колесо історії назад відкидалися усіма президентами, які, до речі, вийшли з комуністичної школи.

Річ у тім, що національний вибір відбувся ще задовго до нашого народження. Треба тільки глибше осмислити сліди в історичній пам'яті. Нашому поколінню залишилося розчистити давно прокладену дорогу, розчистити від політичних нашарувань епохи перманентного кріпосництва і терору. І, головне, прорватися крізь джунглі стереотипів, закріплених віковим страхом.

У пісні про втечу з чужого полону «на ясні зорі, на тихі води, у край веселий між люд хрещений» усе було ясно. Просування до Європи не таке ясне, європейський дім насторожує правилами твердої дисципліни і суворим дотриманням законів: *dura lex sed lex*. Там свої незручності й свої хвороби – в тому впорядкованому домі. Але в європейському домі заведено лікувати хвороби і називати речі своїми іменами, а також відповідати за свої слова і вчинки. Заведено давно, попередніми поколіннями. А в нашому домі держава – то одне, а народ – то зовсім інше, часом протилежне.

В обивательському розумінні, євроінтеграція – це прямі сьогоднішні вигоди: відсутність віз, закупи, економічні прибутки тощо. Однак, найперше, це є вибір цінностей, яких треба буде наповнювати щоденно – свобода, демократія, право і закон. Тобто, все те, що у радянські часи переслідувалось і профанувалось.

Не забуваймо, що ми жили в тій державі, яка мало змінилася з часів Івана Грозного. Коли митрополит Філіп робив зауваги царю про його нові й нові шлюби (їх у нього було сім), видаючи відповідну грамоту, то цар називав їх порожніми папірцями – «фількиними грамотами». Радянський Союз – це була країна «фількиних грамот», країна суцільної профанації.

жемо бути вільними й розвиватися.

Хоч євроінтеграція сама по собі нічого не змінить в Україні, нам потрібно змінювати владу, яка повела б країну правильним курсом. Чи є в нас такі провідники? Сучасні керівники антивладної сили змагаються на полі реклами, борючись за

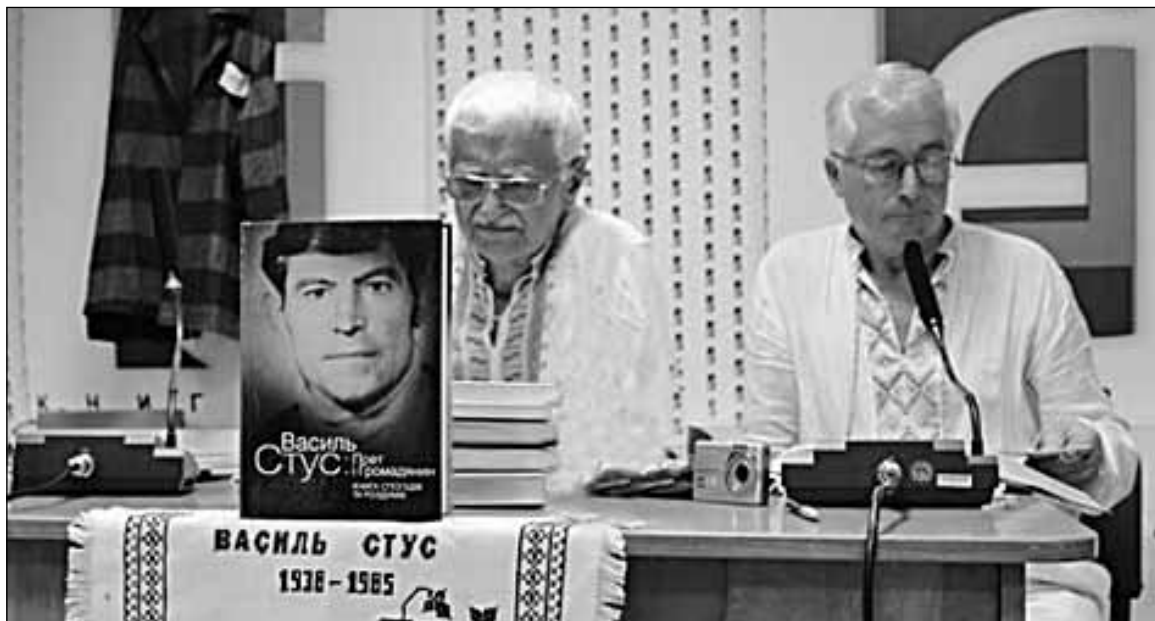
– спадають. Коли у нас була Помаранчева революція, у них було захоплення нами. Але тепер ситуація змінилась, і перш за все тому, що нашою державою керують ганебні постаті.

– В Україні є багато людей, які люблять такі польські погляди. Як Ви до цього ставитеся?

тих людей, які виїжджають, і я не знаю, чому вони виїжджають. Я можу зрозуміти тих, хто їде для отримання освіти чи кваліфікації, щоб повернутись і застосувати все це тут. Але виїжджати за кордон, щоб там жити – по-моєму, це нікчемно і безглуздо. Тому що ти ніколи там не будеш потрібним і ніко-

Євген Сверстюк і Дмитро Павличко

Багаторічні в'язні сумління Євген Сверстюк (ліворуч) та Василь Овсієнко на вечорі пам'яті свого побратима Василя Стуса

Євроінтеграція вимагає від нас суттєвих змін. І змінюватись повинні усі. Передусім, наші політики, бо інакше їх підметуть під ноги і викинуть. Окрім того, треба усвідомлювати, що після підписання угоди про асоціацію з ЄС все тільки почнеться. Адже йдеться про творення громадянського суспільства і тих структур, які дають відчуття певності.

Для сьогоднішнього вибору необхідна свобода. Свобода – це те, що дає людині можливість бути собою і розвиватися. Саме тому ми вибираємо Захід. Бо на Сході нас приймуть і проковтнуть. Там ми не змо-

рейтинг. Але це не є вага людини, а тимчасовий показник. Лідер, що може конкурувати з Януковичем за посаду президента, безумовно, десь є. Можливо, він вийде з народу. Якби наперед знали хто саме – його б знищили. То має бути людина, що має великий моральний потенціал. Як Абрагам Лінкольн, якому повірили.

– Як би Ви прокоментували цьогорічну антиукраїнську істерію у Польщі?

– Істерію у Польщі розв'язує плебс, ці кресов'яки. Антиукраїнські настрої у Польщі – це давня традиція. В якийсь період вони спалахують, в якийсь

– Польські лобісти у нас насправді є, і Польща працює в цьому напрямі. Наш головний спосіб опору – це пробуджувати в народі почуття самоповаги, самопошани та гідності. Ми не повинні реагувати на це агресивно, але належну відсіч давати треба. Цих людей треба поставити на своє місце, якщо вони втратили про нього поняття.

– Для молоді актуальним сьогодні є питання виїзду за кордон. Яким є Ваше ставлення щодо цього?

– Виїзд на ПМЖ за кордон – це для слабких. Еміграція – це капітуляція. Я не бачу обличчя

ли не будеш своїм. Так з відчуттям безглуздості свого життя на чужині й помреш. Особливо трагічною еміграція є для людей творчих, пов'язаних зі словом. Вони на чужині нікому не потрібні, на них там дивляться як на інопланетян. І все їхнє життя на чужині – це суцільні страждання. Бо західний світ далекий від ідеалу, як їм це уявлялося перед від'їздом. Він різний. Свобода там часто межує з розпустою. Демократія часом карикатурна. Лібералізм межує з безпринципністю. І люди там теж різні.

Я розумію тих політичних вигнанців, які тікали від ГУЛАГу, рятуючи свої життя і життя своїх рідних, а цих, сьогоднішніх емігрантів, я не можу зрозуміти. Звісно, що у декого є певні свої біди. Але ви ж мене запитуєте в цілому, і в цілому я поділяю слова Шевченка: «Нема на світі України, немає другого Дніпра...»

– Повертаючись до нашого першого питання... Як залишитись людиною в сьогоднішньому світі?

– Горе світові, якому загрожують спокуси. Тепер спокус дуже багато. Людина має чинити цьому опір. Людину якраз і творить цей опір середовищу. Нам потрібне самообмеження матеріального споживання. Бо та людина, якій все треба і все можна, пливе за течією.

Інтерв'ю провів Михайло Галушак

В УКРАЇНІ

ПРОКУРАТУРА ВЗЯЛАСЯ
ЗА «ПОПРАВКИ КЛИЧКА»

Прокуратура відкрила кримінальне провадження щодо можливості незаконного внесення поправок до законопроекту, які можуть завадити Віталію Кличку взяти участь у президентських виборах. Про це 29 жовтня повідомила прес-служба прокуратури Києва.

Прокуратурою міста Києва до Єдиного реєстру досудових розслідувань внесено відомості, викладені у заяві народного депутата від партії УДАР Оксани Продан.

Кримінальне провадження відкрито за ч.1 ст.351 (створення штучних перешкод у роботі народних депутатів, надання їм завідомо неправдивої інформації) та за ч. 3 ст.358 (підrobка офіційного документу).

Матеріали надіслано до столичного слідчого управління міліції для подальшого розслідування. Правоохоронці слідчим шляхом перевіряють інформацію, викладену у заяві О.Продан. У ході слідства будуть призначені та проведені судові експертизи (у тому числі почеркознавча). За наслідками розслідування буде встановлено, чи були допущені порушення законодавства України при винесенні на голосування до Верховної Ради проекту закону № 2054а.

24 жовтня більшість проголосувала за поправки про те, що особа, яка має право на постійне проживання на території іноземної держави, вважається такою, що не проживає в Україні. Ці поправки можуть бути використані для заборони балотування Кличка на виборах президента. Автор законопроекту Ігор Бриченко заперечує, що подавав такі поправки до законопроекту, який ухвалили.

В.РИБАК ВИЗНАЧИВСЯ
З КОМПРОМІСНИМ
ЗАКОНОПРОЕКТОМ
СТОСОВНО
Ю.ТИМОШЕНКО

Голова Верховної Ради Володимир Рибак виключає, що парламент ухвалить законопроект

№ 3479, розроблений лідерами трьох опозиційних фракцій щодо

звільнення колишнього прем'єр-міністра Юлії Тимошенко від відбування покарання. Про це він сказав 29 жовтня під час засідання координаційно-консультативної ради з питань місцевого самоврядування у Рівному.

«Є закон, який внесла «Батьківщина» про амністію Тимошенко. Я не бачу на сьогоднішній день можливості того, що Верховна Рада проголосує за таке рішення, але, що стосується лікування, швидше за все, таке рішення буде прийнято», — сказав він.

Рибак нагадав, що окрім законопроекту опозиції, в Раді також є два законопроекти позафракційних депутатів Анжеліки Лабунської і Сергія Міщенко, які передбачають можливість лікування засуджених за кордоном. На думку спікера, один з цих законопроектів може бути ухвалено, і це буде компромісним рішенням фракцій парламенту.

Опозиційний законопроект № 3479 передбачає застосування повної індивідуальної амністії до Тимошенко і звільняє її від відбування покарання у вигляді позбавлення волі строком на 7 років і додаткового покарання у вигляді позбавлення права займати посади в органах державної влади строком на 3 роки.

КРИМУ ЗАГРОЖУЄ
ЕКОЛОГІЧНА
КАТАСТРОФА

Криму загрожує екологічна катастрофа через невиконання програми з утилізації радянської хімічної зброї. Вчені-екологи вважають, що нежиття Україною заходів утилізації похованої на дні Чорного й Азовського морів хімічної зброї дають підставу говорити про реально існуючу загрозу екологічної катастрофи в регіоні.

Свого часу програму пошуку й знешкодження залишків хімічної зброї в Чорному морі було згорнуто з показником виконання менш як 50%. При цьому уряд не продовжив її, попри те, що на популярних кримських пляжах у воді було виявлено сліди розпаду бойових отруйних речовин.

Як відомо, Україні хімічна зброя дісталася з часів Другої світової війни. Контейнери й бееприпаси з іпритом, люїзитом, зарином і зоманом було затоплено практично по всьому кримському узбережжю Чорного моря. Є вони і в Азовському морі. У 1941 році, перед окупацією Криму німецькими військами, радянське командування наказало боеприпаси з отруйними речовинами затопити в морі. На сьогодні Росія має в своєму розпорядженні координати всіх місць затоплення, але надати дані українській стороні

відмовляється. Тому пошуки затопленої хімізброї Україні довелося вести власними силами. Втім, знешкоджено тільки 36-44% затоплених під час війни контейнерів. Всі інші загрожують людям і природі страшливими наслідками.

РОЗМІР СЕРЕДНЬОЇ
ПЛАТНІ В УКРАЇНІ
ЗМЕНШУЄТЬСЯ

Розмір середньої заробітної плати штатного працівника в Україні у вересні зменшився на 47 гривень (1,3%) — до 3261 гривні проти 3304 гривень у серпні. Про це повідомили в Державній службі статистики України.

Традиційно найвищу платню у вересні одержали працівники авіатранспорту — 11 тисяч гривень і сфери фінансів та страхування — 6045 гривень. Найнижчі — листоноші, чия платня в середньому становила 1877 гривень.

Зарплати, вищі за середній рівень, зафіксовано в промисловості — в середньому 3784 грн, транспорті — 4071 грн, в галузі інформації й телекомунікацій — 4608 грн, в науковій сфері — 4164 грн, у сфері мистецтв — 3381 грн.

Середня платня лікарів і вчителів традиційно виявилася нижчою від середньої — 2362 грн і 2730 грн відповідно. Заборгованість з виплати заробітних плат у вересні збільшилася до 1,02 мільярда гривень, причому 56,7% заборгованості сформувалося на економічно активних підприємствах.

В.ПУТІН 5 ГОДИН
УМОВЛЯВ В.ЯНУКОВИЧА
НЕ ЙТИ ДО ЄВРОПИ

Росія не залишає спроб відрадити Україну від підписання угоди про асоціацію з Євросоюзом.

У неділю, 27 жовтня, президент

Росії Володимир Путін приймав у Сочі свого українського колегу Віктора Януковича. Їхня бесіда у форматі тет-а-тет, деталі якої триматимуться в суворій таємниці, тривала більше п'яти годин. Але українська сторона залишилася непохитною.

Увечері того ж дня делегації МЗС України та Росії на чолі з міністрами Леонідом Кожарою і Сергієм Лавровим зустрілися в Ростові-на-Дону — тут було заплановане засідання підкомітету з міжнародного співробітництва українсько-російської міждержавної комісії. Дипломати поспілкувалися за вечерею, після чого провели разом майже весь понеділок, 29 жовтня.

Роз'яснювальна робота, яку проводив глава російського дипломатичного відомства, не змінила думку української делегації. Ніби не почувши його заяв про те, що підписання угоди про асоціацію ускладнить торгівлю між Україною і Росією, Леонід Кожара після закінчення зустрічі заявив, що очікує зворотного ефекту — збільшення економічної інтеграції сторін.

Досягненням російської делегації стало хіба що офіційне визнання Леоніда Кожари того, що підписання угоди про асоціацію «несе деякі ризики» для української економіки.

У СВІТОВОМУ РЕЙТИНГУ
ДОБРОБУТУ УКРАЇНА
ПОСІЛА 64-ТЕ МІСЦЕ

Україна посіла 64-е місце в світовому рейтингу добробуту, укладеному міжнародною аналітичною організацією Legatum Institute.

В рейтингу оцінювалися 142 країни. Крім базових економічних показників, учені аналізували стан освіти й охорони здоров'я, рівень безпеки, особистої свободи, якість державних послуг і те, чи в країні легко займатися підприємництвом та інноваціями.

Найвищу оцінку Україна отримала за освіту (31-ше місце), найнижчі — за рівнем особистої безпеки (107-ме) і якістю державного управління (121-ше).

У дослідженні зазначається, що 76% українців вважають, що корупція у бізнесі і владі є глибоко вкоріненою. 90% заявляють, що можуть розраховувати на інших у разі потреби.

Перше місце в рейтингу вже п'ятий рік поспіль посідає Норвегія, за нею йдуть Швейцарія, Канада, Швеція. Замикає першу п'ятірку Нова Зеландія. США посідають 11-те місце.

Замикають рейтинг африканські країни: Демократична Республіка Конго, Центральнаафриканська Республіка і Республіка Чад.

ДВІ ТРЕТИНИ УКРАЇНЦІВ
НЕ ДОВІРЯЮТЬ
МІНІСТЕРСТВАМ
І ДЕРЖАВНИМ СЛУЖБАМ

Найвищий рівень довіри українців має Державна служба з надзвичайних ситуацій. Про це свідчать результати дослідження,

проведеного компанією «Research & Branding Group».

До першої п'ятірки міністерств і держслужб з найбільшим кредитом довіри, окрім Держслужби з надзвичайних ситуацій, увійшли Мінкультури, СБУ, Міносвіти і МЗС.

У сукупності відсоток населення, який довіряє роботі міністерств становить більше 32%.

Роботі ж відомств довіряє більше 34% населення.

Серед відомств, які користуються найбільшою довірою, виявилися Держінспекція з питань захисту прав споживачів, Пенсійний фонд, Держслужба молоді та спорту і Держагентство з питань науки, інновацій та інформації.

Мінсоцполітики, МОЗ, МВС, Мінекології та Мінагрополітики користуються в українців найменшим рівнем довіри.

Неефективними серед держслужб, на думку учасників опитування, стали виконавча, податкова та санітарно-епідеміологічна служби.

Водночас понад 51% українців не довіряють жодному міністерству. Загальна частка недовіри до держслужб становить майже 49%.

У ЛЬВОВІ ВІДКРИТО
ПАМ'ЯТНИК ЮРІЮ
КУЛЬЧИЦЬКОМУ

У Львові, у сквері на площі Данила Галицького, встановили пам'ятник Юрію Кульчицькому, який врятував Відень та привіз до Львова першу каву.

Юрій-Франц Кульчицький вдягнутий у козацький стрій, стоїть з кавовими атрибутами та мішками кави, які він, за переказами, першим привіз до Львова ще у 1683 році. Поруч із пам'ятником стоятиме стела з поясненням композиції.

Автор львівського нового урбаністичного творіння на площі Данила Галицького — молодий скульптор Роман Кикта. «Образ Кульчицького творився із класичного типу галицької людини, адже єдиного точного зображення цього легендарного чоловіка немає. Я орієнтувався на скульптуру Юрія Кульчицького, яка збереглася на фасаді одного з будинків у Відні», — розповів журналістам скульптор.

Скульптуру створено з бронзи та клесівського граніту.

За повідомленнями українських видань та інформаційних агенцій

БОЛИТЬ!

Перед тим, як завершити дискусію, яка розгорілася на шпальтах «Нової газети» після того, як відомий в Україні й далеко за її межами олігарх Дмитро Фірташ пожертвував 2,5 мільйона доларів на спорудження пам'ятника жертвам Голодомору-геноциду у Вашингтоні, надамо слово голові Крайового комітету для визнання Голодомору 1932-1933 років геноцидом Михайлу Савківу, аби він прокоментував ситуацію довкола спорудження пам'ятника.

* * *

— Ми плануємо робити церемонію освячення наріжного каменя в листопаді цього року, дату уточнюємо. Сам же пам'ятник буде відкрито наступного року.

— **Гроші для цього пам'ятника виділив Дмитро Фірташ?**

— Так.

— **Як так сталося, що гроші обіцяла Українська держава, а дав Дмитро Фірташ? Адаже в серпні було рішення Кабінету міністрів України, опубліковане в усіх провідних українських засобах масової інформації, де чорним по білому було написано, що уряд України виділяє на пам'ятник у Вашингтоні необхідні кошти. Ганна Герман в інтерв'ю радіо «Свобода» також підтвердила, що гроші дали і Українська держава, і Дмитро Фірташ. Виходить, що і Кабінет міністрів України, і народний депутат України, позаштатна радниця президента Януковича сказали неправду?**

— Ще в 2009 році була заява тодішнього прем'єр-міністра України Юлії Тимошенко про виділення з державного бюджету на спорудження пам'ятника у Вашингтоні 5 мільйонів гривень. Але ми до цього часу тих грошей не бачили, жодної копійки з державного бюджету України ми до сьогодні не отримали. Зголосився лише пан Фірташ і дав гроші на пам'ятник Голодомору у Вашингтоні.

— **У Вас не було з цього приводу застережень?**

— Я не знаю всіх деталей, але думаю, що ця жертва пана Фірташа відбулася за підтримки президента Януковича. Ми щасливі, що гроші є й можна починати вже будівництво, бо ми могли б втратити все. До 13 жовтня ми втратили б усе, якби грошей не було.

— **Усі знають, що є різні джерела здобування грошей в сучасних олігархів України...**

— Я розумію ваше запитання, але гроші є, треба йти далі, без цих грошей був би сором і ганьба, і ми втратили б ділянку для побудови пам'ятника жертвам Голодомору.

— **Чому сьогодні йдеться про 2,5 мільйона доларів? Рік тому, коли Ви давали нашій газеті інтерв'ю на цю тему, то називали приблизно 1,4-1,6 мільйона доларів. Виходить, видатки зросли щонайменше на мільйон?..**

— Ціни пішли вгору, лише сама скульптура коштує майже мільйон доларів.

Ескіз майбутнього меморіалу-пам'ятника жертвам українського Голодомору-геноциду у Вашингтоні

ЩО СИЛЬНІШЕ: СОВІСТЬ ЧИ ГРОШІ?

Ми тоді навіть не знали, який камінь будемо вживати, де його виготовлятимемо. Тепер маємо точні дані й на їхній основі склали кошторис.

— **Але по світу в багатьох країнах стоять пам'ятники жертвам українського Голодомору. Невже так не реально було зібрати такі кошти серед української громади?! Збирає ж, для прикладу, Фондація УКУ лише за один добродійний обід до мільйона доларів пожертв...**

— Старання зібрати кошти серед української громади тривають роками...

— **Але ж якісь кошти надійшли?**

— Але не мільйони.

— **Ваш Комітет обговорював моральний аспект цього питання?**

— Усе робиться на офіційному рівні. Ми мали засідання Крайового комітету США для визнання Голодомору 1932-1933 років геноцидом, обговорювали, що робити далі. Вирішили, що всі представники розкажуть про це у своїх громадах і так рухатимемося далі. Дякувати Богові, що маємо ці гроші й ідемо далі.

Такий пам'ятник у столиці США найбільше розкаже про Голодомор українського народу. Вибрано унікальне місце, повз яке проходить щодня сотні-тисячі людей, вони зупиняться тут, цікавитимуться, заберуть цю «інформацію» по своїх домах, розкажуть іншим, й Америка та світ знатиме про нашу трагедію більше. Сама справа, щоб відкрити пам'ятник вже наступного року, — це велика справа для української громади й усієї української нації.

* * *

Неначе спеціально на підтримку тих, хто виступає категорично проти Фірташових грошей на зведення у Вашингтоні пам'ятника-меморіалу жертвам українського Голо-

домору-геноциду 1932-1933 років, в дні дискусії на шпальтах «Нової газети» популярне інтернет-видання «Українська правда» видрукувало журналістське розслідування Тетяни Чорновіл про новий «подвиг» Дмитра Фірташа під промовистим заголовком «Пограбування століття. Хто вивіз із Нафтогазу при Камази стодоларових банкнот?». Поясню для тих наших читачів, хто ніколи не жив ані в Радянському Союзі, ані в пострадянській Україні, а тому не знає, що таке Камази. Це велетенські вантажівки (тягареві авта), якими перевозять багатотонні вантажі. Так от, тільки за рахунок однієї своєї афери Дмитро Фірташ украв в Українській державі стільки грошей, що якби їх треба було кудись перевозити, то знадобилося б три таких Камази.

«Лише на одній обладаній Фірташа державу було пограбовано майже на 2 мільярдів доларів. Це три Камази стодоларових банкнот. Це 47 тонн золота. Особа, в інтересах якої була здійснена та оборудка, зможе собі дозволити:

1. Золотий трон, розкішніший ніж двотонний золотий Павичевий трон Великих Моґолів.

2. Пам'ятник із цільного золота, величніший ніж найбільша золота статуя світу — Золотий Будда, що важить 5,5 тонн. Численні золоті пам'ятники Туркменбаші «відпочивають», адже вони лише покриті листовим золотом.

3. І нарешті, гробницю, помпезнішу за золоте царство сну Тутанхамона, 1,2 тонни дорогоцінного металу, у тому числі золоту труну, як у фараона.

Після цього ще залишиться трохи золота — більше 38 тонн.

Оборудку, про яку піде мова, можна без перебільшення називати пограбуванням століття», — пише Т.Чорновіл і доводить документами й фактами, що цю аферу, яку вона називає зухвалим пограбуванням українського народу, вже вкотре

провернув великий шахрай і комбінатор Дмитро Фірташ. І не з рокфеллерами його треба порівнювати, не з морганамі і не з кеннеді, а з Бернардом Медоффом, який протягом усього свого нікчемного життя «прокручував» найбільше в світовій історії фінансове шахрайство і за яке його засудили до 150 років тюрми.

Щонайменше половина цих вкрадених Фірташем у народу грошей опиниться на рахунках «сім'ї», без благословення якої олігарх не зміг би в таких масштабах і так зухвало грабувати Україну. «Адаже Фірташ, маючи рішення хоч сотні судів, без благословення «сім'ї» не має реальної технічної можливості отримати з Нафтогазу 5 мільярдів кубів газу. Хоч люди, близькі до партнера Фірташа Юрія Бойка, продовжують керувати Нафтогазом та «Укртрансгазом», вони щільно обкладені заступниками, котрі орієнтовані виключно на старшого сина Януковича», — пише Т.Чорновіл. Не буду вдаватися в подробиці її журналістського розслідування — читачі самі можуть ознайомитися з ним на сайті «Української правди». Скажу лишень, що однієї цієї публікації достатньо, аби зрозуміти, що Дмитро Фірташ — це не тільки не апостол Павло, не Олекса Довбуш і не Робін Гуд (таких епітетів його удостоїв один з учасників нашої дискусії) і навіть не український Рокфеллер чи український Морган, а український Медофф, який все своє нікчемне життя обкрадав і обдурював людей і державу.

А тепер уявіть собі, що Медофф ділиться з американським президентом своїми награваними мільярдами, про це пише «Нью-Йорк Таймс», про це знають всі американці і раптом він вирішує дати гроші на зведення меморіалу, скажімо, жертвам Корейської війни. Чи прийняли б ці гроші нащадки тих американців, які поклали свої голови в Кореї? Таке навіть

уявити собі важко. Та піднялася б уся Америка, а такої наруги над пам'яттю полеглих не допустила б! А ми не тільки допускаємо, а й уклінно дякуємо такому самому аферисту як Медофф, тільки українському, який живе в країні, окупованій злочинним режимом, що з усіх таких аферистів бере данину. А тому й дозволяє їм грабувати, грабувати, грабувати...

Нехай би він розбудовував рідне село на Тернопіллі, прокладав дороги й ремонтував на ці гроші лікарні. Ніхто проти цього не заперечував би, бо гроші ж ці крадені, а тому нехай хоч невеличка їх частина піде на благо ошуканого й окраденого олігархами й владоносцями народу. Нехай. Але там, де йдеться про святу справу пам'яті, про біль наших душ за невинно закатованими штучним голодом мільйонами українців і українок, фірташам дорога має бути заказана. Бо навіть не на рівні Божому, а на рівні кримінальних кодексів більшості цивілізованих країн світу узаконення чи відмивання краденого — це кримінальний злочин. А ми ж, приймаючи цей дар Фірташа, не усвідомлюючи навіть цього, узаконюємо його нажиті шахрайством капітали, відмиваємо їхню частину в сумі 2,5 мільйона доларів. Невже ж тут залишається ще простір для дискусії?! Невже ж не очевидно, що совість наша підказує нам повернути ці 2,5 мільйона доларів назад Фірташу, бо поклик її, совісті, сильніший за будь-які гроші?!

А є ще ж і Божий суд. Ті нещасні 10 мільйонів замордованих голодною смертю в 1932-1933 роках українських селян і селянок волають не тільки до нашої совісті з потойбіччя, а й до Всевишнього, аби відвів цю наругу й це знущання над їхньою пам'яттю, аби не допустив такого кричущого блюзнірства. І не може такого бути, щоб Господь не почув цих благань. Не може...

Валентин Лабунський

**З нагоди 50-ліття Українського Католицького Університету і
10-ліття наших родинних зустрічей
Приятелі Українського Католицького Університету
Метрополії Нью-Йорку**

**щиро запрошують Вас на
Святковий Обід**

Мрії Здійснюються!

Гості програми:

о. д-р. Богдан Прах
Новообраний ректор
Українського Католицького
Університету

Проф. Мирослав Маринович
Віце Ректор Українського
Католицького Університету,
український правозахисник

**Привітання президента УКУ,
владики Бориса Гудзяка**

Неділя, 3 листопада 2013

2-га год. по полудні

Український Народний Дім

140 Second Avenue, New York

Вступ: 50 дол.

Просимо зголошення до 30 жовтня, на адресу: **NYFUCU, c/o Selfreliance Association,
98 Second Avenue, New York, NY 10003** або телефонувати: **п. Микола Галів, (212) 673-1767.**
Прихід призначений на розбудову Українського Католицького Університету.

EAST VILLAGE MEAT MARKET

J. Baczynsky

Найпопулярніший у Нью-Йорку український м'ясний магазин пропонує широкий вибір вуджених домашніх ковбас та свіжовиготовлених гарячих і холодних виробів української та європейської кухні.

Tel. (212) 228 - 5590

Fax (212) 979 - 6593

E-mail: Eastvillagemeats@hotmail.com

139 2nd Ave. (Bet. 8th and 9th Streets)
NEW YORK, NY 10003

Store Hours
Monday – Thursday 8:00 am – 6:00 pm
Friday 8:00 am – 7:00 pm
Saturday 8:00 am – 6:00 pm

VISA • MASTERCARD • ACCEPTED

Страхування життя – чи я можу його матеріально собі дозволити?

“ Страхування життя можна пристосувати до будь-якого бюджету та будь-якої мети – з тим, щоб матеріально захистити вашу сім'ю у випадку несподіваних змін. ”

Телефонуйте:
888-538-2833

Наявне не в усіх штатах.

SELF RELIANCE (NJ)
FEDERAL CREDIT UNION

САМОПОМІЧ (Н.Дж.)
Федеральна Кредитна Співка

PRINCIPAL OFFICE
851 ALLWOOD ROAD
Clifton, NJ 07012
(973) 471-0700

BOTANY VILLAGE OFFICE
237 DAYTON AVE.
CLIFTON, NJ 07011
(973) 772-0620

Toll Free:
1-888-BANK UKE
www.bankuke.com

Business Loans from 4.50% APR*
Car Loans from 0.99% APR*
Second Mortgage Fixed from 3.00% APR*
up to \$150,000 No closing costs
Please contact our loan department
973-471-0700, ext. 17 or 20
* Rates are effective May 20, 2013 and are subject to change without notice.

3-й ВІДДІЛ ООЛ В ПАССЕЙКУ

ЗАПРОШУЄ ГЕТЬ УСІХ НА

ВАПУСТНЮ

ЗАБАВУ

9-го листопада, 2013 р. о 8:30 вечора

В Українській Централі на 240 Hope Ave, Passaic, NJ

Вперше в Пассейку грає гурт

"Тернопільська Забава"

Вступ - \$25 (студенти до 18р. - \$15) включає:
канапки, кава, солодке

OPEN BAR 8:30-9:30 - FREE DRINKS

Замовлення столів: Василь Гаргай
973-772-3344

EVERYONE WELCOME!

У ГРОМАДІ

24 жовтня цього річного осінній цикл, організований осередком Наукового товариства ім. Шевченка (НТШ) у Філадельфії під головуванням д-ра Олександра Лужницького та релігійним Товариством українців-католиків «Свята Софія» в США на чолі з академіком Леонідом Рудницьким, розпочався з доповіді відомого в українській Америці журналіста Осипа Рожки на тему «Геноцид 1932-1933 років: Конгрес США та американський уряд».

Вечір відкрив отець Ярослав Курпель, парох Української католицької церкви Христа-Царя у Філадельфії, заупокійною молитвою за душі невинно замордованих під час голодоморів, які забрали життя мільйонів й мільйонів людей.

Відтак, слухачі мали нагоду переглянути короткий документальний фільм «Річниця Голодомору. 13 жовтня 1989 року», який відтворює зустріч членів Надзвичайної Комісії Конгресу США з депутатами Верховної Ради України на чолі з Іваном Плющем та передачу 500 касет, 2000 сторінок документів та пакет резолюцій стосовно Голодомору як вислід діяльності Комісії.

Аналізуючи реакцію американського політичного світу на події 1932-1933 років в Україні, Осип

Рожка зазначив, що сьогодні Голодомор офіційно визнали геноцидом 24 країни світу, в тому числі – США. Він підкреслив вагому роль української громади в Америці в залученні американського Конгресу до розслідування цього злочину. Саме завдяки позиції й діяльності українців Америки, 12 жовтня 1984 року президент США Рональд Рейган підписав резолюцію разом з додатком – законопроектом С. 2456 про створення спеціальної Комісії Конгресу США з розслідування українського Голодомору. У січні 1985 року Джеймс Мейс був призначений виконавчим директором цієї Комісії.

Після чотирьох років праці було видруковано тритомник понад живих 600 свідчень, які й стали документальним матеріалом для майбутньої історії Голодомору-геноциду в Україні. Осип Рожка підкреслив, що висновки Комісії, які склалися з 19 пунктів, однозначно стверджували зловмисне винищення українського населення через штучно створений голод.

У 17-му пункті висновків Комісії зазначено, що американський уряд вчасно отримував інформацію про голод, проте не зробив жодних кро-

Доповідає Осип Рожка

ків, які могли б поліпшити ситуацію. Натомість одразу після голоду, в листопаді 1933 року, адміністрація США пішла на дипломатичне визнання радянського уряду.

Крім політичних структур, справу Голодомору замовчували, ігнорували, а то й заперечували

Джеймс Мейс – виконавчий директор спеціальної Комісії Конгресу США з розслідування Голодомору 1932-1933 рр. в Україні

численні американські інтелектуали, журналісти, письменники, в той час захоплені будівництвом соціалізму й комунізму в Союзі, а відтак, грубо перебільшували советські осяги, ігнорували або раціоналізували міриади невдач, а коли було по-

трібно, цілево прикривали советські злочини. Як свідчать факти, президент Ф. Рузвельт був поінформований про голод в Україні: про це його інформували листи, повідомлення консульств та амбасад з Риги, Брюсселю, Берліну, Варшави, Бухаресту, Атен, численні звернення, а також інформація з польських часописів, резолюції мітингів та звіти Державного департаменту США. Проте в той час уряд Сполучених Штатів, на жаль, не надав жодної підтримки українському народові.

Голова Філадельфійського комітету прав людини Уляна Мазуркевич розповіла про чотиритомне видання резолюцій та матеріалів Надзвичайної Комісії Конгресу США українською мовою, яке побачило світ у видавничому домі «Києво-Могилянська Академія» накладом 2 тисячі примірників.

На завершення вечора академік Леонід Рудницький вручив Олександрові Лужницькому ювілейну медаль Наукового Товариства ім. Шевченка за вагомі заслуги перед українською наукою.

Прес-служба Товариства «Свята Софія» Філадельфії

80-ЛІТТЯ ГОЛОДОМОРУ-ГЕНОЦИДУ В УКРАЇНІ: ПАМ'ЯТАЄМО!

Український музей у Нью-Йорку
222 East 6th Street
New York, NY 10003
Тел: (212) 228-0110
www.ukrainianmuseum.org

20 жовтня-29 грудня.

Відкрито дві виставки: «Віддайте хліб щоденний... Голодомор: тоталітарне вирішення», в якій через оригінальні експонати – фотографії, офіційні документи, свідчення очевидців та інший архівний матеріал розкриваються всі сторони жорстокої трагедії 1932-1933 років, та «Вічна пам'ять» - збірка творів Лідії Боднар-Балагутрак, яка представляє Голодомор та інші трагічні сторінки історії України очима відомої мисткині українського походження.

Субота, 2 листопада, 7:00 год. вечора.

Відкриття виставки «Пропаганда і лозунги: Політичний плакат у Радянській Україні, 1919-1921». Доповідь «Плакатна політика в Україні».

Запрошений куратор виставки Мирослав Шкандрій, професор славістики Університету Ма-

нітобі (канада), який розповість про експонати – 28 оригінальних плакатів (27 з яких подарували для постійної колекції музею д-р Юрій Рибак та Анна Ортинська), політичні реалії часу, що стоять за пропагандистськими прийомом, мистецьку цінність творів. Жажлива іронія цієї пропаганди полягає в тому, що найчастіше її адресовано українським селянам – з вимогою віддати на справу революції останню зернину.

П'ятниця, 15 листопада, 7:00 год. вечора.

Письменниця Андрея Халу-па проведе презентацію «Уроки «Колгоспу тварин» про свою книжку Orwell and the Refugees: The Untold Story of Animal Farm (Орвелл та біженці: нерозказана історія «Колгоспу тварин»), що вийшла друком цього року. Антирадянська сатира Джорджа Орвелла Animal Farm писалася тоді, коли Сталін ще був потрібний Заходу в боротьбі з Гітлером, і багато хто з провідних західних інтелектуалів ще вірив в російську революцію. У 1945 році, коли вона вийшла друком, Ігор Шевченко (1922-2010), видатний візантолог, професор візантійської історії та літератури Інституту Дамбартон-Оукс Гарвардського університету, був одним з десятків тисяч українських політичних втікачів. Він відразу зрозумів політичне значення книжки і переклав її українською мовою для розповсюдження в таборах для переміщених осіб в Німеччині та Австрії. З 5 тисяч примірників накладу було роздано тільки 2 тисячі; решту, побачивши

в них антисталінську пропаганду, конфіскували й передали радянським владним органам для знищення американські військові начальники. Вуйко Андреї Халу-пи, тоді ще підліток, зміг винести книжечку з табору і привіз її з собою до Америки. Оповідь Андреї Халу-пи охоплює історію іммігрантів від Голодомору (1932-1933 роки) і сталінських репресій кінця 1930-х до перебування в таборах для переміщених осіб під час і після війни.

Український Інститут Америки
2 East 79th Street,
New York, 10075
Тел: (212) 288-8660
www.ukrainianinstitute.org

29 жовтня-14 листопада.

Виставка «HOLODOMOR 1932-1933».

6 листопада.

Імпреза пам'яті з нагоди 80-ліття цієї трагічної дати, в якій візьмуть участь провідні науковці, дослідники, експерти, а також свідки, які пережили Голодомор.

Прінстонський клуб у Нью-Йорку та Український Конгресовий Комітет Америки
15 W 43rd St New York, 10036
(212) 228-6840
www.ucca.org

5-6 листопада.

Міжнародна наукова конференція «Taking Measure of the Holodomor», у якій візьмуть участь понад 50 науковців, експертів та очевидців трагічних подій 1932-1933 років.

Участь – за запрошеннями та попереднім записом.

Наприкінці кожного робочого дня форуму передбачено програму, відкрити для широкого кола громадян, під час якої відбуватимуться дискусії й обговорення широкого спектру цієї жорстокої трагедії, яка спіткала українців 80 років тому.

Чикаго, штат Іллінойс
Ukrainian National Museum
2249 W Superior Street
Chicago, IL 60612
Тел: (312) 421-8020
www.ukrainiannationalmuseum.org

П'ятниця, 1 листопада, 7:00 год. вечора.

Відкриття виставки «In Memory of the Victims: Genocide in Ukraine 1932-1933».

Ukrainian Institute of Modern Art
2320 W Chicago Ave
Chicago, IL 60622
(773) 227-5522
www.uima-chicago.org

4 жовтня -1 грудня, 2013 р.
Виставка «Artists Respond to Genocide».

St. Nicholas Ukrainian Catholic Cathedral
2238 W. Rice Street
Chicago, IL 60622
16 листопада, субота, о 1:00 год. полудні.

REQUIEM/MEMORIAL:
«80th Anniversary of the Ukrainian Genocide».

Спільна Служба Божої патріарха Руси-України (УПЦ Київського патріархату) Філарета та пароха, о. Ричарда Семінака.

Філадельфія, штат Пенсильванія
Дзвін Свободи
People's Square
5th & Market Streets
Philadelphia, PA 19106

17 листопада, неділя, о 1:00 год. по полудні
Маніфестація й інсценізація біля Дзвону Свободи.

Українська католицька катедро Непорочного зачаття.
830 North Franklin Street,
Philadelphia, PA 19123
Тел: (215) 663-1166

17 листопада, неділя, о 3:00 год. по полудні
Жалобна панахида й вшанування пам'яті жертв Голодомору-Геноциду 1932-1933 рр.

Катедральний собор Святого Патрика
51 Street and 5-th Ave,
New York, 10022
www.saintpatrickscathedral.org

23 листопада, субота, 1:00 год. по полудні

Соборна панахида за невинно убієнними жертвами Голодомору-геноциду 1932-1933 років. Після Служби Божої заплановано ходу пам'яті до Постійного представництва Російської Федерації при ООН, що на 67-й вулиці в Нью-Йорку.

У ГРОМАДІ

200-ЛІТТЮ ВЕЛИКОГО КОБЗАРЯ ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ

Наукове Товариство ім. Т. Шевченка в Америці та Український Інститут Америки запрошують українську громаду та всіх зацікавлених осіб на урочистий вечір-презентацію нових публікацій та музичної програми з нагоди 200-літнього ювілею Тараса Шевченка, що відбудеться 9 листопада о 7-й годині вечора в приміщенні Українського Інституту Америки.

Для українців Тарас Шевченко – національний поет, пророк, ікона української культури. 200-ліття з дня його народження – це надзвичайна нагода для української діаспори відчувати наново свої духовні корені й відновити зв'язок з укра-

їнством – усіма, за словами поета, живими, мертвими й ненародженими земляками. Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці вшановує свого патрона ювілейним проектом, який включає публікацію низки книжок, дві з яких презентуватимуться на цьому відкритті Шевченківського року: перше в історії факсимільне видання Шевченкової поеми «Гайдамаки» 1841 року разом з двома супровідними монографіями та перший том двотомного видання «Шевченко в критиці», що охоплює всю друковану прижиттєву критику разом із вичерпним коментарем.

Президент Наукового Товариства ім. Шевченка в Америці, автор монографії про Шевченкову поему «Гайдамаки» та

Професор Григорій Грабович – президент Наукового Товариства ім. Т. Шевченка в Америці, автор монографії про Шевченкові «Гайдамаки» та редактор праці «Шевченко в критиці»

редактор праці «Шевченко в критиці» професор Григорій Грабович зазначає, що вони

становлять для нього кульмінацію десятилітньої праці дослідження Шевченка, його символічного, міфичного та архетипного пластів, його рецепції, зокрема, в українській літературі та інших – передусім, російській і польській.

До речі, на вечорі можна буде придбати ці видання, які стануть не лише окрасою вашої бібліотеки, а й чудовим подарунком рідним, приятелям, колегам.

Музична програма складатиметься з фортепіанних творів, які виконуватиме талановитий піаніст Павло Гінтов, стипендіант НТШ. «Важко уявити сферу українського мистецтва, на розвиток якої не вплинула б творчість Тараса Шевченка. І музика не виняток. У «Шевченківській сюїті» Бориса

Лятошинського, яку я виконуватиму, кожна її частина пов'язана з окремими цитатами з «Кобзаря». Ця музика – своєрідний коментар композитора, який надає можливість побачити й відчувати знайомі нам з дитинства Шевченкові рядки по-новому», – каже Павло Гінтов. Крім сюїти Лятошинського, лунатимуть також твори Ігоря Шамо та Мирослава Скорика.

Після культурної програми відбудеться прийняття з вином та закускою, яке готує відомий у Нью-Йорку український ресторан «Веселка».

З приводу квитків та додаткової інформації просимо звертатися за тел: 212-254-5130 або електронною поштою: info@shevchenko.org.

Прес-служба НТШ у США

ПРЕМІЯ ФУНДАЦІЇ АНТОНОВИЧІВ-2013

Лауреат премії Леонід Фінберг (п'ятий зліва) з членами управи Фондації, дипломатами та почесними гостями

19 жовтня в посольстві України в США відбулася урочиста церемонія вручення премії Фондації Омеєляна і Тетяни Антоновичів.

Цього року лауреатом нагороди став за особистий внесок у розбудову громадян-

ського суспільства в Україні директор Центру досліджень історії та культури східноєвропейського єврейства при Києво-Могилянській академії, член президії Єврейської конфедерації України та головний редактор видавництва «Дух і літера» Леонід Фінберг.

Посол України в США Олександр Моцик, вітаючи лауреата та численних гостей, відзначив вагомий внесок Фондації Антоновичів у збереження історичної спадщини України, розвиток українознавства, популяризацію надбань України у світі та формування її позитивного міжнародного іміджу.

Нагороди Фондації, вручення яких відбувається щорічно, присуджуються за видатні літературні твори українською мовою чи українознавчі наукові дослідження. Усього за роки існування цієї нагороди вручено понад 60 премій, серед лауреатів якої Орест Субтельний, Дейвід Сондерс, Роберт Конквест, Збігнев Бжезінський, Богдан Гаврилишин, Ярослав Дашкевич, Юрій Андрухович, Ліна Костенко, Оксана Забужко, Богуміла Бердиховська та ін.

Прес-служба посольства України в США

У ЧИКАГО ОБРАЛИ НАЙВРОДЛИВІШУ УКРАЇНКУ ДІАСПОРИ

20 жовтня в Чикаго відбувся фінал конкурсу краси «Міс українська діаспора-2013». Корону й титул переможниці отримала Соломія Крунь родом з міста Чортків Тернопільської області, яка нині мешкає в Чикаго.

У конкурсі взяли участь 18 красунь українського походження з різних штатів Америки.

Першою віце-міс стала Оксана Ковальчук родом з Житомира, другою – Оксана Шараневич (Костопіль/Клівленд), яка до того ж завоювала титул «Міс глядацьких симпатій». Почесну стрічку «Міс фото» отримала Ганна Мороз родом з Дніпродзержинська.

За результатами голосування переможниця конкурсу Соломія Крунь отримала відразу два титули – «Міс українська Чикаго» та «Міс українська діаспора-2013». Однак корону найвродливішої українки Чикаго Соломія вирішила подарувати іншій конкурсантці – Анастасії Радюшиній, яка мешкає й працює в цьому місті. «Міс українська діаспора-2013» приїхала до США недавно й готується стати студенткою одного з чиказьких коледжів, мріючи отримати медичну та юридичну освіту.

Рішення ухвалювало авторитетне журі з 12 осіб, серед яких були, зокрема, Саванна Тігарден – «Міс Чикаго-2013», українка Наталі Мартінез – телеведуча каналу NBC Chicago, українка Іванна Річардсон – друга віце-міс на конкурсі краси серед дівчат Чикаго 1962 року та інші.

Соломія Крунь – «Міс українська діаспора-2013»

«Зірковими» гостями конкурсу були співачка Руслана Лижичко, скрипаль Василь Попадюк та гімнастка Надія Васіна. Фіналістки конкурсу отримали діамантові прикраси, а головним подарунком для переможниці став авіаквиток на подорож в Україну.

«ПОДАТОК ПЕРЕМОЖЕ ГОЛОД!»

2 листопада в Українському музеї відкривається виставка «Пропаганда і лозунги. Політичний плакат у Радянській Україні 1919-1921 років».

28 оригінальних плакатів, виданих у 1919-1921 роки й виставлених в Українському музеї в Нью-Йорку, – красномовні свідки й промовисті документи тієї доби. «Політичний плакат, з одного боку, став зброєю в боротьбі, «несучи в маси» яскраву, легко зрозумілу пропаганду від імені партії та війська. З іншого боку, він був потужним засобом мистецького вираження й часто, з погляду форми, блискучим зразком образотворчого мистецтва. Отож, миттєво набувши важливого культурного статусу, плакат зберігав його всі сім десятиріч радянської влади...» – написав у передмо-

Так виглядали політичні плакати Радянської України 1919-1921 років

ві до каталогу виставки її куратор Мирослав Шкандрій, професор слов'янських наук Університету Манітоби (Канада).

Плакати в Радянській Україні виготовлялися десятками

тисяч примірників. Вони прикрашали вулиці, вітрини крамниць, слугували тлом для численних політичних ритуалів – маніфестацій, громадських зборів, надаючи наказам молоді держави сили й впевненості, створюючи новому режимові позитивний образ. З висоти сьогодення вони сприймаються як реклама чи, радше, антиреклама тодішньої дійсності й тим цікаві не лише історикам.

27 плакатів з 28-ми, представлених в експозиції, Юрій Рибак та Анна Ортинська подарували зі своєї приватної збірки для постійної колекції музею.

Відкриття виставки, яка триватиме до 2 лютого 2014 року, відбудеться в суботу, 2-го листопада, о 7-й годині вечора. Представить її професор Мирослав Шкандрій.

ЛЮДИ І ДОЛІ

Коли кілька тижнів тому він вийшов в Українському Інституті Америки під час презентації англomовного перекладу Шевченкового «Кобзаря» на імпро-візовану сцену, злегка провів по струнах трохи дивної на вигляд бандури, усміхнувся й привітався по-українськи майже без акценту, я згадала, що колись з цим хлопцем ми вже зустрічалися... в хаті Юліана Китастого. Тільки був він тоді хлопчиськом і майже зовсім не розмовляв українською. Коли то було? Років п'ятнадцять тому... Після презентації ми випадково зіткнулися в залі, де публіка зазвичай смакує вином і ділиться враженнями.

— Слухай, — дещо фамільярно потягнула його за рукав. — Я звідкись тебе знаю... Ти звідки?

— З Крячківки, — так само привітно усміхнувся він, але тепер уже з помітним англійським акцентом.

— Звідки-звідки?

— З Крячківки Полтавської області, я тепер там живу, — повторив він з тим же англійським акцентом, але для більшої правдоподібності, натискаючи на м'яке «ль», напевне, щоб було справді «по-полтавськи». — А взагалі-то я народився в Індіанополісі...

— В Індіанополісі? Хм-м... Моє американське життя також починалося в Індіанополісі, в тамтешньому університеті... Тоді нам є про що поговорити.

Й ми домовилися зустрітись там само — у помешкані Юліана Китастого. Як і п'ятнадцять років тому. Тільки тоді ми вирушили в протилежних напрямках: Юрій Фединський-Бревер — з Америки в Україну, а ми з родиною — з України в Америку. На пошуки щастя... Кожен свого.

Юрко знайшов його у Мамаєвій слободі, в Києві. Того дня там грали весілля, полтавське, справжнє, не театралізоване. А Олег Скрипка знімав його для свого документального фільму, лишень для повнішого антуражу запросив більше музик, серед яких і Юрко Фединського. Раптом серед весільного шумовиння його погляд вихопив миловиду дівчину, яку шукав усе життя.

— Йой, — згадує Юрко. — Я відразу відчув, що саме таку хотів би мати собі за дружину.

Через кілька місяців після того знайомства він повторив ці слова й запропонував Марії, миловидій дівчині, яка прийшла тоді на весілля з Полтави, стати його дружиною. І вона відповіла: «Я згодна». Так само згодою відповіла Марія й тоді, коли Юрко сказав, що житимуть вони не в Нью-Йорку і не в Києві, а в Крячківці на Полтавщині.

— Чому в Крячківці? — перепитую.

— На ту пору я вже прожив у Києві десять років і, якби лишився ще бодай на рік, то, напевне, став би «crazy». Серйозно, мав по кілька нервових зривів протягом дня і, якби так пішло далі, то потрапив би в божевильню. «Досить!», — сказав я сам собі.

Для Юрка Фединського давні українські народні інструменти — це спосіб його самовираження

АМЕРИКАНЕЦЬ, ЯКИЙ НЕ ЗАХОТІВ ЖИТИ В АМЕРИЦІ

Юрко Фединський та його «продукція»

Щоб зрозуміти це, треба повернутися на кілька десятиліть назад.

— Я народився в Індіанополісі, — розповідає Юрко. — Тепер мама й найбільша моя родина живе в Північній Кароліні. Мій тато Ерік Бревер ірландсько-німецько-скандинавського походження, його предки живуть в Америці ще з часів Револьюційної війни. Моя мама Христя Фединська народилася в Гобокені, що через річку Гадсон від Нью-Йорку. Її тато, мій дідусь, Юрко Фединський родом з Галичини, а мама, моя бабуся, з одного боку, з Мошинських, які родом з Київщини, а іншого — з Чайківських, з Полтавщини, поблизу Лубен. І бабуся й дід з маминого боку — суперосвічені люди й попри те,

що були іммігрантами, знайшли добру працю в американському світі — працювали викладачами університету в Блумінгтоні, штат Індіана.

З тих країв і рід мого батька — Бревери. Мама за освітою викладач англійської літератури, тато — стоматолог, брат Марко — архітектор-педагог, сестра Андрея — моделька.

У Північній Кароліні, де я виростав, не було української громади й жили ми в суто американському світі. Я чув як мама й бабуся розмовляють по телефону українською мовою й так вивчив кілька слів. Не знаю, звідки в мене те взялося, але коли мені було років 5-6, знайшов буквар, сам вивчив українську абетку, потім відшукав

десь «Кобзар» — маленьке університетське видання, пробував читати, старався розуміти, але в мене не дуже виходило. І так з тими кількома десятками українських слів я й полетів в Україну.

Не знаю, звідки в мене те взялося, але в років шість усвідомлював себе українцем, не американцем, а українцем. Мої брат і сестра, наприклад, навпаки, вважають себе стовідсотковими американцями.

Пам'ятаю, як у нас в хаті мама часто ставила одну й ту ж платівку — запис Детройтської капели бандуристів, її перший альбом, де диригує Григорій Китастих. Я чув той спів і ту музику з років чотирьох. Не знав, хто то співає, але мені дуже подобалося.

Та любов у років шістнадцять привела мене до «Кобзарського табору» в Пенсильванії, де я познайомився з Юліаном Китастих і протягом 10 років вчився в нього кобзарського мистецтва, аж до моменту, коли переїхав до Нью-Йорку й ми створили свій експериментальний ансамбль. Перший рік працював у «Кобзарському таборі» на кухні, а у вільний час брав уроки гри на бандурі. Хоча мій тато й стоматолог, попросити в нього гроші на табір я не міг, не дозволяв гонор.

У свої двадцять з невеликим гаком років Юрко Фединський зрозумів ще одну річ: «Бандура на чужині не грає, вона тужить...» А він хотів грати.

...Одного дня 1998 року Юрій Фединський-Бревер, закінчивши в Північній Кароліні коледж і здобувши диплом професійного піаніста, вирішив залишити Америку й шукати себе в Україні, у Львові, бо чув не раз і не два, що справжня Україна — то Львів. «Мені було байдуже, сприйматимуть мене там чи не сприйматимуть. Я їду додому, на батьківщину, я не можу бути там чужим — таким було моє розуміння...»

Розуміючи, що дивитися культуру добре, але треба продовжувати навчання, робити кар'єру, Юрко вступив до Львівської консерваторії. Це були приватні платні майстер-класи. Мирослав Скорик, Василь Герасименко, Юрій Луців... Вчителі, про які можна тільки мріяти. «Мені вистачило шість місяців, щоб зрозуміти, що Львів — це Україна, але не та, яку я шукаю...», — згадуватиме потім він.

Хтось сказав, що справжня Україна в Києві – і він вирушив до української столиці, навчати в консерваторії тамтешній. І знову йому вистачило шість місяців, щоб зрозуміти, що Київ – це Україна, але не та, яку він шукає. Це був перший рік його перебування в Україні й за кордоном Америки взагалі: надзвичайно важко, і фізично, й ментально. Юрко вирішує повернутися до Америки. Два роки живе в Нью-Йорку, експериментує з бандурою, співпрацює з капелою бандуристів у Детройті, хором «Думка», але настає 11 вересня й Нью-Йорк змінюється назавжди.

Одного разу на сумівській оселі в Еленвілі він почув запис гурту «Гайдамаки» й відразу ж написав їм листа, привітав, порадив, що український рок звучить на цілий світ. За деякий час «Гайдамаки» запросили Юрка до себе. «Це була моя найзаповітніша мрія – жити в Україні, займатися улюбленою працею, мати заробіток, гастролювати світом... Я погодився й грав у їхньому гурті на електричній бас-гітарі...»

– Шість місяців?

– Шість місяців, – усміхається Юрко. – Працювати було надзвичайно важко: по 6 годин на день репетицій – шість годин крику, сварок, «наїжджань» один на одного, вічні незадоволення, вічно в когось якісь нещастя... Я зрозумів, що якщо працювати з ними довше, то буду небезпечний, стану добрим гітаристом, але настане такий момент, що одного дня в кого-небудь запущу своєю бас-гітарою. Бо щоб творити, треба мати добру атмосферу, а її там не було...

Після «Гайдамаків» у житті Юрка були й інші музичні гурти – «Карпатіана», «Хорея козацька», «Божичі», «Біг крізь джунглі». Була й Помаранчева революція на промерзлому київському Майдані й тисячі доларів після перемоги ющенківців, які щедро підтримували етнопроекти Юрка Фединського та його друзів, однак услід за грошима йшли сварки й приходило розчарування. Коли закінчувалися концерти й стихала музика, він відчував, що це все не те, заради чого приїхав до Києва. Й, напевне, треба знову брати квиток на нью-йоркський літак. Можливо, так би й воно сталося, якби не зустріч з Марією на Мамасевій слободі.

Через два роки, після закінчення Марією інституту, молодята справили весілля.

– Вирішили зіграти його в Полтаві, невелике, скромне, традиційне, українське, зібрати найближчу родину та друзів. А коли почали з'їжджатися гості, то раптом звідкись взялися гори всіляких наїдків-напитків, лакіток, та й гостей – не кілька десятків, а сотні. А найголовніше – створилася така атмосфера, такий дух, що гуляли й веселилися цілий тиждень. Було таке відчуття, що в твоєму житті відбувається справді велика й велична подія, панував такий

дух, який давав усвідомлення, що саме завдяки його наповненню ось зараз, у цей момент, народжується нова родина й вона благословляється на небесах, – захоплено розповідав мені Юрій. – Чому я це згадав? Бо щойно повернувся з весілля своєї сестри в Північній Кароліні з дуже дивним відчуттям. Родина на мене, напевне, образилася, бо не захотів одягати токсідо, а сказав, що буду в українській сорочці. «Це ж для знімки!» – дивувалися вони. Мені здається, що американські весілля з усіма їхніми пишними інтер'єрами насправді робляться для знімки, в них все гарно, смачно, дорого, але немає головного – справжності...

Крячківка – це маленьке село, всього 500 мешканців, у Пирятинському районі Полтавської області. Знамените воно тим, що тут є хор народного багатоголосся «Древо», той самий, що озвучував автентичним співом знаменитий мультфільм «Жив-був пес», де собака каже «Ой, зараз точно заспіваю!», й кобзарський цех «американця».

– У селі спочатку ставилися до нас з цікавістю – не вірили, що ми переселилися сюди з любові до сільського способу життя. Багато хто думав, що приїхали, щоб рекламувати за «зелений туризм», – розповідає Юрій. – До Крячківки привела мене ще й давня мрія – створити полтавський кобзарський цех. Є цех київський, харківський, львівський... Але ніхто не відроджує полтавський. На своєму обійсті я маю майстерню з виготовлення автентичних музичних інструментів кобзарів й доволі часто до нас при-

їмпортна?» – хитро гукає здалека бабуся. «Он там, – кажу, – у майстерні». А вікно в нашій майстерні велике, просторе. Бабуся дивиться й очам своїм не вірить: «імпортна туристка» стоїть з рубанком за верстатом і сама майструє собі інструмент...

Любов до давніх українських інструментів у родині Фединських, мабуть, генетична

Дружина Юрка Марія робить спроби самотужки змайструвати торбан

їздять ті, хто ними цікавиться. Одного разу приїхала гостя з Франції. Сусідка, помітивши, що на подвір'ї стоїть «не наша, імпортна» машина, взяла відра й бігом до нашої криниці по воду, бо ми маємо артезіанську свердловину. Зрозуміло, що не стільки по воду, скільки з цікавості. «Ну, де тут ваша туристка

– На презентації в Нью-Йорку ти грав на якомусь дуже цікавому інструменті...

– Це Вересайська кобза-бандура. Я зробив її сам у своєму цеху, в Крячківці... Я не називаю його поки що полтавським, бо це дуже пафосно звучить. Якщо не буде інституції, яка займатиметься кобзарством на

цілу область, то тоді ми назвемося полтавським, а поки що я називаю його крячківський кобзарський цех.

Юрко Фединський розповідає мені, що музичні інструменти ручної роботи в Україні коштують недешево – 300-500 доларів, далеко не кожному по

Уже кілька років поспіль до їхнього з Марією двору з усіх куточків України приїздять молоді й старші люди. Юрій навчає їх кобзарського репертуару, гри на бандурі й виготовленню древніх українських музичних інструментів.

Один з таких таборів називається «Свято торбану». «У цілому світі на пальцях можна перелічити майстрів, які зробили хоч би один традиційний торбан – «панську бандуру», якою заслуговувався Тарас Шевченко. Коли хтось хоче це продовжувати, це вже свято! Я хочу, аби ніхто в Україні не міг сказати, що є якась причина, через яку він хоче, але не може цим займатися, – каже Юрій. – Приходь і вчися, ось тобі для цього все: верстати, деревина, репертуар». Притому жодної оплати за навчання чи проживання в таборі родина Фединських не бере. Так само, як і не приймає допомоги від влади.

Сам же майстер грає на реконструйованій безладовій кобзі Остапа Вересая, традиційній кобзарській бандурі, реконструйованій Гнатом Гончаренком, басолі або триструновій народній віолончелі, бубні або великому гуцульському басовому барабані, а також на сучасному фортепіано, електрогітарі та барабанній установці. Може і вміє змайструвати вересайську кобзу, кобзарську бандуру, мамайську кобзу, ліру, лютню, гуслі, торбан...

– Твої батьки, напевне, тебе жаліють...

– Тепер уже ні, вони мене час до часу провідують. І мама, і тато бачать, що я щасливий. А хто не хоче бути щасливий: чи в Північній Кароліні, чи в Крячківці?! Я тепер розумію, що велике щастя мати гарну дружину, діточок, надійних друзів, займатися тим, що любиш, бачити, як ростуть твої діти, їсти здорову їжу, нікуди не поспішати, зустрічати схід Сонця, чути, як співає соловейко, відчувати, як пахнуть осінні яблука. Нікому не бути винним і жити на своїй землі...

– Скучив за дружиною, дітьми?

– Не можу дочекатися, коли сяду в літак, більше двох тижнів я в Америці бути не можу, а цього разу пішов вже третій...

Прощаємося.

– Ну, я допоможу тобі одягнути пальто? – зовсім не по-американськи пропонує він.

Щасливий, завтра вранці Юрко Фединський-Бревер летить додому – в Крячківку, Пирятинського району на Полтавщині. А я зараз довгими крутими пошчербленими сходами спускаюся на перший поверх і мене підхопить і закрутить далекий від співу соловейків жорстокий нью-йорський вир...

Катерина Кіндрась

На першій сторінці Марія та Юрко Фединські зі своїм сином Івасиком

кишені. Він це добре розуміє, тому запрошує до себе всіх, хто любить і щиро бажає відроджувати кобзарські традиції та пропонує змайструвати самому собі інструмент.

– Дружина не нарікає? Все-таки у вас троє дітей, напевне, нелегко?

– Навпаки, допомагає, а іноді й сама майструє. Вона за фахом інженер, закінчила будівельний інститут, так що їй це не зовсім чуже, – зізнається Юрій. –

Ми створили власний світ, у якому приємно й затишно жити. А найголовніше – повне усвідомлення того, як саме ми хочемо жити. В Америці я мешкав у величезному місті. І коли заходив до супермаркету, боявся навіть подумати, що буду їсти і звідки ті харчі. Ми живемо на 300 доларів на місяць й цілком даємо собі раду. Купили гектар землі, побудували на ньому сучасну хату з каналізацією, гарячою водою й інтернетом, у нас є гектар чорнозему, овочі, які самі вирощуємо, погріб, різні запаси в ньому – то наше страхування. З дружиною ми домовилися відразу, що вона, якщо хоче, нехай займається господарством, а я – будівництвом хати, майструванням інструментів й кобзарськими справами.

ЗА ГОРНЯТКОМ КАВИ

Наш співрозмовник:

Василь Махно – відомий український поет та есеїст. Народився в 1964 року на Тернопільщині. Викладав у Тернопільському та Ягеллонському університетах. Автор поетичних збірок «Схима» (1993), «Самотність Цезаря» (1994), «Книга пагорбів та годин» (1996), «Лютневі елегії та інші вірші» (1998), «Плавник риби» (2002), «38 віршів про Нью-Йорк та дещо інше» (2004), «Cornelia Street Сафй: нові та вибрані вірші 1991-2006» (2007), «Зимові листи» (2011), «Я хочу бути джазом і рок-н-ролом» (2013), двох книжок есеїстики «Парк культури та відпочинку імені Гертруди Стайн» (2006), «Котилася торба» (2011), п'єс «Coney Island» (2006), «Bitch/Beach Generation» (2007), перекладів польських поетів Збігнєва Герберта «Струна світла» (1996) та Януша Шубера «Спійманий у сіль» (2007). Вірші, есеї та драми Василя Махна перекладено 20 мовами світу, зокрема, англійською, німецькою, російською, литовською, чеською, малайською, сербською, івритом, їдиш, іспанською та ін.

Учасник багатьох міжнародних поетичних фестивалів у Сербії, Польщі, Словенії, Румунії, Німеччині, Індії, Колумбії, Нікарагуа та США. Лауреат премій ім. С. Будного (1994), журналу «Кур'єр Кривбасу» (2008, 2009), Фонду Лесі та Петра Ковалевих (2009), Міжнародної поетичної премії «Повеле Морава» (2013).

З 2000-го року мешкає й працює в Нью-Йорку.

– Випадково довідалася з літературних інтернет-видань, що цього року ти отримав Міжнародну поетичну нагороду «Повеле Морава – 2013», яка присуджується, читую, «за сукупність поетичної творчості». Вітаю! Розкажи, що це за премія з такою загадковою назвою?

– Дякую. Це сербська поетична премія, яка присуджується щороку одному сербському та одному іноземному поетам. Присуджується вона під час проведення Міжнародної зустрічі письменників у Белграді. Премію засновано в 2003 році, отже виходить, що цього року в неї навіть ювілей. З-поміж іноземних поетів, які її отримували в різні роки, Любомир Левчев з Болгарії, Антоніо Порпетта з Іспанії, Гане Тодоровські з Македонії, Адріян Пеунеску з

Румунії. Інтрига зберігається до останнього моменту. Наприклад, про моє лауреатство було оголошено під час мого ж виступу в белградському Національному театрі.

– Як би ти сам охарактеризував «сукупність своєї поетичної творчості»?

– Ідея цього формулювання, очевидно, полягає в тому, що відзначили не за конкретну книжку чи публікацію, а за певну, якщо так можна висловитися, циркуляцію моїх поетичних текстів, принаймні у європейському контексті.

– Цього року до того широкого географічного контексту, в якому живуть твої твори, додалася ще одна книжка – в Сербії побачила світ книжка твоїх вибраних віршів. Як, до речі, перекладається українською її назва «Црна рупа поезије»?

– Це була ще одна приємна «сербська несподіванка». А назва книжки «Црна рупа поезије» перекладається як «Чорна діра поезії». В одному з віршів у мене є такий рядок. Це щось на кшталт чорних дір в астрономії. Тобто, поезія, яка сама себе виповнює і сама себе поглинає, або поглинає інших, ну, принаймні, відданих читачів. Вірші, які ввійшли до сербської збірки, походять із давніших моїх збірок «38 віршів про Нью-Йорк і дещо інше» (2004) та «Cornelia Street Сафй» (2007). Переклав їх, як і книжку моїх есеїв «Котилася торба», Ярослав Комбиль. Тобто, мої стосунки із сербським читачем, сподіваюся, матимуть продовження.

я подумав, що ровером можна об'їхати всі свої нью-йоркські роки.

Тобто, як на мене, деталі історії якось кореспондують між собою – історія індивідуальна та історія загальнолюдська. Саме про «взаємини» цих історичних та естетичних категорій йшлося під час белградських дискусій. Тим паче, що історія на Балканах завжди відігравала особливу роль у житті народів, які там проживають. Відіграла й відіграє.

– Десь у тебе, пригадується, є така думка «І поки мертві наказуватимуть живим, історія має тяглість, а нація – історію»...

– Я написав це свого часу в есеї «Сербський сюрреалізм», спробувавши розібратися зі своїми відчуттями сербської культури та історії.

– Ти в Сербії, наскільки знаю, на таких міжнародних письменницьких зустрічах доволі частий гість. Що тебе пов'язує з цією країною?

– Це мої треті відвідини Сербії. Й щоразу я дедалі більше зачаровуюся цією країною й вже не приховую, що Белград зі своєю топографією та культурним ландшафтом належить до одного з моїх улюблених міст. Сербська проза Даніла Киша чи Момо Капора завжди інтригувала мене надзвичайним поєднанням історичного та індивідуального, вмінням сконструювати такий час і розповідь, які переходять національні межі й стають універсальними. Думаю, що вже цього немало,

Василь Махно читає шанувальникам поезії свої вірші. Белград. Вересень 2013 р.

СЕРБСЬКИЙ СТОП ВАСИЛЯ МАХНА

– Цьогорічна міжнародна дискусія в Сербії оберталася довкола «поезії й історії». Що для тебе в цьому словосполученні?

– Для мене особисто категорія пам'яті в творчості важить немало. Пам'ять, гадаю, має прямий стосунок до історії. Історія – це не лише епохи, які переживало людство, але й, вочевидь, кожна людина несе в собі свою приватну історію. Я думав про це, працюючи над новою книжкою віршів, яку фактично завершив. До рукопису ввійшли вірші, написані протягом останніх трьох років. Ця книжка – про місця пам'яті. Підбираю їй назву. Паралельно пишу дві різні прозові книжки «Кури не літають» та «Вздвож океану на ровері». Якщо «Кури» – це та ж есеїстика, то друга задумана як суцільний нью-йоркський текст, поштовхом до її написання стало те, що свого часу Генрі Міллер зробив свій ровер літературним героєм, і

ПІД ПАРИЖЕМ

...Я летів до Парижу – я потрапив в Сарсель
я дивився на цеглу й фасади осель
я прощався зі всім і прощав їм за все
за зелені слова – і вуздечку
вуст твоїх – що мене не пускали в Париж
і в зелених очах – знаю знову звалиш
і на вілі сидітимеш тихо як миш
із котями у тому містечку
Я змагався з собою – з будинком – з вином
я гасив цей Сарсель так як гасять вапно
я не міг зрозуміти чому все одно
– ми у зв'язці навічно –
провінційність французька смачна як baguette
тривіальні стосунки – муза й поет
час безсилий гадаю немов терапевт
і безжальний як вітчм
Я призначив цей час під Парижем обом
віддівгала картопля яку садив Бог
й поливав її шлангом – беручи у борг
цвіт її та насіння
він також намовляв не ховатись – й котам
сад зарослий і віллу в оренду віддав
і замки від дверей при мені замикав
мої сумніви сіяв
Я не знав чим йому допоможу – й чи нам
не замало на вечір прощальний вина?
залишилась самотньо пляшка одна
і Сарсель під Парижем
ні адреси ні часу ні власних ключів
знову дощ добігаючи зелень змочив
я писав під Парижем писав уночі
і не знаю як вижив...

Василь Махно

щоб дивитися на балканський світ неупередженими очима.

– Що взагалі сьогодні болить, турбує, надихає міжнародне письменницьке співтовариство?

– Про все це коротко не скажеш. Очевидно, всі новітні виклики сучасного суспільства, від глобальних до локальних, так чи інакше можуть бути цікавими для читача, а отже, й письменника, який повинен перевести ці виклики у мову, тобто, текст. На моє переконання, мова вірша чи роману відмінна від поточної мови чи мови мас-медіа, тому цінність і якість художнього твору полягає саме в тому, що він, якщо це вдається, повинен проіснувати довше, аніж репортаж із вчорашніми новинами. Ми почали жити у світі швидких змін і технологій, тому й література також якось повинна пристосовуватись до цього, водночас обороняючи при тому свою особливість.

– Почитай щось із нового...

– Бавері клуб зачинають – фінансова криза.

Поезія тут вбиралась у золоті ризи.
Збиралась богема – висів на стіні Аллен.
Стоять мікрофони – але нема поетів,
навіть джазисти звідси злиняли
ачивали як вивіску вчора знімали,
наче запонки на манжеті...
... Після Бавері ми розійшлися по клубах.
По лисячих норах – у лисячих шубах.
Тут все тимчасове – і ми тимчасові:
і Бавері-стріт – і мангетенські корки
і хтось, хто замкнувся на власному псові.
знімаю кашкет – він був братом по крові –
ну, майже як Лорка!

Каву з поетом пила Катерина Боруш

Дзеркало

HALLOWEEN!

З рогами там собача морда,
Голівка півняча мала,
Он суміш відьми та козла,
Он кістякова постать горда,
Он карлик, он дивує світ
На журавлиних лапках кіт.
Від дива й жаху серце мліє:
Он верхи рак на павуці,
Он череп на гусиній шиї
Стирчить в червонім ковпаці,
Вітряк навприсядки гасає,
Тріщить і крилами махає;
Сміх, гавкіт, крики, свист і стук,
І людська річ, і кінський грюк!

Олександр Пушкін «Євгеній
Онєгін» (Сон Тетяни)
Переклад Максима Рильського

ДОВКОЛА СВІТУ

Берлін у нашій пам'яті, напевне, назавжди асоціюватиметься з жовтнем. Тому що познайомилися ми з ним саме в жовтні. Якщо точніше, то в перші дні жовтня 1990-го, в найдраматичніший момент його життя – падіння Берлінського муру й возз'єднання розділеної одурманеним перемогою над Гітлером Сталіним Німеччини.

Усе почалося з маленької, але прикрої помилки. У репортажі з форуму українців ми ненароком «обізвали» Богдана Осадчука журналістом шведським, замість того, щоб написати швейцарський, бо він представляв тоді в Києві швейцарський часопис «Die Neue Zürcher Zeitung». Обурений пан Осадчук, який мешкав у Західному Берліні, але з настанням горбачовської перестройки почав навідуватися до Радянської України, зателефонував до редакції й поskarжився. Розлючений редактор, під яким і так хитався посадовий стілець, сказав, що не збирається встрияти ще й у міжнародні конфлікти й наказав нам «гасити» проблему «власними силами». Найпростіший і найочевидніший варіант був запросити швейцарсько-шведського журналіста на каву. Добра каву, як не раз і не два пересвідчувалися ми в своєму житті, професійних людей часто мирить, зближує, здружує, а то й ріднить.

Отож, смакуючи на Андріївському узвозі доброю кавою та ще й з коньяком, оповідаючи одне одному журналістські байки, сперечаючись й обмінюючись «шпильками», договорилися до того, що, мовляв, вам, журналістам-капіталістам з-поза того боку Берлінського муру відкритий увесь світ, а для нас, з-поза цього боку «залізної завіси», закритий...

– Але ви й самі винні! Ви ж боїтеся навіть стукати у ті зачинені двері! – вибухнув Богдан Осадчук. – От якраз зараз журналісти всього світу з'їхалися до Бранденбурзьких воріт, бо там твориться історія, велика історія. Чи є там бодай один український журналіст?

– Але хто нас там чекає?! Хто нас туди запросить?! – майже в один голос відповіли ми, не розуміючи: нас кудись вербують чи лише про-вокують.

І як не дивно, за кілька днів до редакції надійшов офіційний лист-запрошення з Берлінської Східно-Європейської академії (здається так тоді називалася та інституція), яка запрошувала журналістів Катерину Кіндрас та Валентина Лабунського на наукову конференцію з нагоди возз'єднання Німеччини.

Забігаючи наперед, пригадується, що нас багато що тоді по-дитячому дивувало, але чи не найбільше, що в детальному, по-німецьки чіткому переліку обов'язків «приймаючої сторони» й умов проживання тих, кого запрошують, вказувалася одна суттєва деталь: територія академії, яка розміщується на старій виллі, замикається рівно о 10-й годині вечора, але для тих, хто там мешкає, ключ від їхньої кімнати підходить і до замка головної вхідної брами. Нам це видалось глибоко символічним. Майже в контексті докору швейцарсько-шведсько-німецького колеги.

Утім, тоді весь східно-європейський світ жив символами і вбачав їх у всьому. Було символічно, що ми летіли до країни, яка за кілька днів назавжди зникне з геополітичної мапи світу. Було символічно, що авіаквиток в обидва боки, з Києва до Берліна коштував 30 рублів, стільки ж, скільки й з Ки-

Берлін з висоти пташиного польоту

БЕРЛІНСЬКІ ВІКНА ПАМ'ЯТІ

Наша довідка: Берлін – столиця Федеративної Республіки Німеччини, окрема федеральна земля, важливий політичний, інформаційний, культурний та науковий центр Європи. Оточений з усіх боків федеральною землею Бранденбург, Берлін знаходиться на сході країни, за 70 кілометрів від німецько-польського кордону. Адміністративно поділяється на 12 районів та 95 кварталів. Найбільше місто Німеччини: загальна площа – 892 кв.кілометрів, населення – 3,5 мільйона осіб, разом з метрополією – 4,5 млн.

У минулому неодноразово був головним містом німецьких державних утворень, зокрема, графства Бранденбург, королівства Прусія, Німецької імперії, Третього рейху часів Адольфа Гітлера, Німецької Демократичної Республіки (НДР). З 1991-го року – столиця ФРН.

Берлін – місто промислове: розвинена, головним чином, радіоелектронна промисловість, машинобудування, транспортне будівництво; важливий центр торгівлі, місце проведення міжнародних торговельних ярмарків та виставок; розвинуті також туризм, біотехнології, фармацевтика, медичні технології, засоби масової інформації та комунікаційні технології. У 1936 році в Берліні відбулися всесвітні літні Олімпійські ігри.

Берлін – місто культурне: в ньому 170 музеїв; найбільшою популярністю серед його мешканців та гостей користуються Музейний острів, з 1999 року занесений до світової спадщини ЮНЕСКО.

Берлінський мур у жовтні 1990 року. До його падіння лишаються лічені дні

єва до Сочі, куди ми літали влітку того ж таки року відвідувати рідню. Було символічно, що на летовищі в Берліні пасажирів, що прибували з радянського простору, зустрічав гігантський плакат, на якому старий радянський генерал, багатозначно посміхаючись, прикурював цигарку фірми «West» й величез-

ними літерами, знуцально, як для генерала армії-переможниці, було написано: «Taste the West!»

Символічно, що тоді в Берліні ми познайомилися з Франком Сисиним, відомим тепер професором і науковцем світового рівня, який викладав у одному з німецьких університетів. Блукаючи

по Лінден-штрассе, яка в ті дні нагадувала і гігантський майдан, і велелюдну польову кухню, й гамірний ярмарок, ступаючи буквально по руїнах Берлінської стіни, зайшли до першого-ліпшого ресторану – зігрітись. Замовили каву. Чекаємо 5-10-15 хвилин, півгодини, ніхто не поспішає нас обслуговувати.

– Відразу видно, що тут ще територія Східної Німеччини, – не витримує Франк Сисин і вкотре пробує докликатися офіціанта, але його голос потопав в канонаді бравадної музики, яка не лине, а «б'є» децибелами по вухах і голові й від якої, здається, ось-ось луснуть барабанні перетинки.

– Чому Ви так думаєте? – дивуємося, знаючи, що в цьому місці кордон між Східною й Західною Німеччиною дуже розмитий і, по суті, його вже не існує.

– Дуже просто. У західному світі жоден ресторан не може собі дозволити так не поважати клієнтів і крутити таку голосну музику, – відповідає він.

Ті дні подарували нам ще одну зустріч – у ресторані «Перестройка», що став невід'ємною частиною тодішньої Німеччини, ми застали київського письменника-перекладача Юрка Покальчука, який застряв на кілька днів у Берліні дорогою з Парижу. Його нескінченні роз'їзди по капіталістичному світу настільки дратували обивателів, що стали в Україні «притчею во язицах», а «колеги по цеху» зі Спілки письменників тоді вважали їх мало не персональною образою. Чому, мовляв, він їздить, а ми ні. Звідки в нього гроші? Яким розвідкам він служить? Така ментальність була і в нашому журналістському середовищі, й її рудименти, здається, живуть і до сьогодні.

Але згадується не стільки письменник-перекладач Юрко Покальчук, який в ту пору крутив бурхливий французький роман з однією парижанкою, скільки ресторан «Перестройка». Ресторан з інтер'єром «ленінської кімнати», відкритий у 1987 році іммігрантами єврейської національності з Чернівців, на гребені горбачовської «перестройки» став просто культовим. В унісон «культу особи» Горбі, який набрав дедалі ширшого розмаху на планеті.

Світ пам'ятав й, не стомлюючись, цитував епохальні слова американського президента Рональда Рейгана, виголошені біля Бранденбурзьких воріт 12 червня 1987 року: «Президент Річард фон Вайсзакер казав: «Німецьке питання залишається відкритим, доки зачинено Бранденбурзьку браму». Я скажу більше: доки ці ворота зачинено, доки цій стіні дозволяють стояти,

Рейхстаг, де, як і до війни, засідає бундестаг – німецький парламент

Берлінський протестантський катедральний собор

Музейний острів

Бранденбурзькі ворота

це не тільки німецьке питання, це питання свободи для всього людства... Ми чуємо з Москви про нову політику перестройки і гласності. Генеральний секретар Горбачов, якщо Ви шукаєте миру, якщо Ви шукаєте процвітання для Радянського Союзу й Східної Європи: приїздіть сюди! Пане Горбачов, відчиніть цю браму! Пане Горбачов, зруйнують цю стіну!»

Сьогодні кожен школяр знає історію падіння тієї стіни й відчинення тієї брами. Протистояння Заходу й Радянського Союзу призвело до поділу повоєнної Німеччини на ФРН – Федеративну Республіку Німеччини та НДР – Німецьку Демократичну Республіку. Берлін при цьому було поділено на Східний, що став столицею НДР, та Західний, перетворений на анклав вільного світу посеред території НДР.

Спорудження бетонного муру між Західним та Східним Берліном розпочалося в ніч на 13 серпня 1961 року. Для цього було залучено близько 25 тисяч членів воєнізованих «бойових груп» з підприємств НДР, що зайняли лінію кордону із Західним Берліном; їхні дії прикривали частини східнонімецької армії. В стані готовності перебували й радянські війська, які по війні окупували всю Східну Німеччину. До 15 серпня весь Західний Берлін було обнесено колючим дротом, і почалося безпосереднє будівництво стіни. Уздовж межі між двома частинами міста протяжністю 44,75 кілометрів стояло 94 пропускні пункти.

Зведений за наказом державного керівництва СРСР «комплекс ізольованих споруджень» проіснував до 9 листопада 1989 року й протягом більш як 28 років багаторазово добудовувався та розширювався, ставши найбільш укріпленою частиною «німецько-німецького» кордону і одним з найвідоміших символів «холодної війни»

Спроби нелегального перетину кордону каралися позбавленням волі на строк до 8 років. А в 2007 році було оприлюднено письмовий наказ, датований 1 жовтня 1973 року, який дозволяв прикордонникам стріляти на ураження по всіх втікачах без винятку. Однак, попри сувору заборону, протягом існування стіни в західну частину Берліна втекло 175 287 осіб й загинуло, за даними німецьких джерел та дослідницьких організацій, до 1613 осіб. Ті, хто задихався в соціалістичному «раю», винаходили найрізноманітніші варіанти втечі: вихід по тунелю завдовжки 145 метрів, перельоти на дельтаплані, повітряний кулі з нейлонового ганчір'я, по мотузці, перекинутої між вікнами сусідніх будинків, на самоскиді, завантаженому піском, броньованому мікроавтобусі, з допомогою тарану стіни бульдозером...

Про це сьогодні розповідає меморіал «Берлінська стіна» на місці реальної стіни, яку офіційно демонтували 30 листопада 1990 року, залишивши тільки 6 фрагментів як пам'ятник, як нагадування, як пересторогу. Найсимволічніші ж шматки «залізної завіси» з історичними «розписами» розпродали на аукціонах в Берліні і Монте-Карло. До речі, частинку Берлінського муру привезли й до Нью-Йорку. Його встановлено на 53-й вулиці в Мангетені, в підвір'ї будинку Bausch & Lomb Building.

21 травня 2010 року відбулося урочисте відкриття першої частини великого меморіального комплексу, названої «Вікном пам'яті». Ті вікна присвячені найкращим

– тим, хто в часи комуністичної задухи розбився насмерть, вистрибуючи з вікон реальних будинків на Бернауер-штрассе (ці вікна потім замурували цеглою), й тим, найвідчайдушнішим, що загинули, намагаючись перебраться зі східної частини Берліна до західної. Пам'ятник виконано спеціально з іржавої сталі, на ньому ряди фотокартки тих, хто волів померти, але не жити навколоішках у неволі. Частиною меморіального комплексу «Берлінська стіна» стала Дзвіниця примирення, побудована а 2000 році на підмурку висадженої в повітря в 1985 році реальної Церкви примирення. Ініціатором і активним учасником створення меморіалу на Бернауер-штрассе став Манфред Фішер, якого називають «пастором Берлінської стіни».

Блукаючи Берліном, зауважили, що архітектура німецько-німецького пограниччя іноді настільки знайома, що не знаєш радіти чи засмучуватися – напевне, тому, що радянські типові будинки однакові в усьому світі. Звернули увагу й на те, що

улюблений колір Берліну – сірий. Можливо, тому, що він ідеально вписується в німецьку неемоційність, холодність, пунктуальність і педантизм. Хоча Берлін сучасний, не порушуючи традицій, намагається всіляко приховати свою традиційну сірість, яка превалює в його міському ландшафті. Знаменитий озеленений Рейхстаг, де сьогодні, як і до війни, засідає бундестаг – парламент країни, бульвар Unter den Linden між президентською резиденцією на ріці Шпрее й зеленою лісовою зоною Tiergarten, елегантні забудови пруського часу, знамениті квітучі внутрішні дворики Hackesche Hufe, модерний центр Sony...

Справжнім відкриттям німецької несірості став для нас всевітньовідомий комплекс на Музейному острові (Museumsinsel) – назва, яку отримав північний край острова Шпрееінзель, де розташувалася низка знаменитих берлінських музеїв. У середньовіччі північна частина острова Шпрееінзель була суцільними болотистими луками (до речі, одна з версій походження назви німецької столиці каже, що назва «Берлін» походить не від слова «ведмідь», який зображено на гербі міста, а від слова «болото»). У південній, більш високій частині острова ще в XIII сторіччі виникло місто Кельн, а його північна частина стала пізніше садом при берлінському Миському палаці. У XVII столітті лівий рукав Шпрее було оснащено системою каналів. Так виник канал Купферграбен, завдяки якому північну частину острова осушили. Між Шпрее і Купферграбеном постав Кельнський острівцець (Collnische Werder), де в другій половині XVII століття постав Люстгартен. До 1748 оранжерея Померанценгоф (Pomeranzenhof) з тропічними плодами, пальмами і екзотичними рослинами (останнє нагадування про Люстгартен) у зв'язку із зростанням торгівельної діяльності на водних шляхах було переобладнано під склад. Однак у 1797 році король Фрідріх Вільгельм II підтримав пропозицію археолога та професора мистецтвознавства Алоїса Гіртапро про створення музею мистецьких творів античності та Нового часу. В 1810 році своїм указом Фрідріх Вільгельм III звелів закласти «публічне зібрання ретельно відібраних творів мистецтва».

Першим музеєм на Музейному острові й водночас першим

публічним музеєм Пруссії став побудований в 1830 році Берлінський музей. В 1859 році відкрив свої двері Пруський королівський музей (нині Новий музей). У 1876-му відкрилася Національна галерея (сучасна назва - Стара національна галерея). У 1904-му – Музей кайзера Фрідріха (нині Музей Боде, перейменований у 1960 році на честь німецького історика мистецтва Вільгельма фон Боде). У 1930-му тут з'явився будинок Пергамського музею. Саме завдяки Музейному острову, який став центром науки і мистецтва Берліна, місто одержало прізвисько «Атени на Шпрее».

Однак є на цьому острові один особливо важливий експонат, заради якого сюди їдуть знавці й звичайні туристи з усього світу, – бюст єгипетської цариці Нефертіті, який зберігається в Берлінському єгипетському музеї. Один з витворів мистецтва Давнього Єгипту за своєю цінністю прівнюється до скульптури Венери Мілоської. У 1920 році його подарував музеєві Джеймс Саймон – головний спонсор розкопок, проведених у Єгипті Людвігом Боргардтом, який пізніше привіз свої знахідки до Німеччини.

Друга світова й пізніше «холодна» війни розділили не лише людей, а й фонди музею. Більша частина колекції опинилася в Східному Берліні й з 1958 року демонструвалася в музеї Боде. Іншу ж було передано до Західного Берліну, де вона експонувалася в Штюттерівському будинку навпроти палацу Шарлоттенбург. Після об'єднання Німеччини об'єдналися й дві частини колекції – так що Німеччина стала єдиною не тільки політично, а й культурно.

**Катерина Кіндрась,
Валентин Лабунський
Київ-Берлін-Київ**

Збираєтесь вирушити в подорож? Зверніться до Лесі Козіцької з подорожньої агенції Dunwoodie Travel Bureau - і вона полагоди́ть всі ваші проблеми з квитками, готелями, відвідинами знаменитих місць США та нашої планети.

Адреса:

125 Corporate Blvd, Suite 300,
Yonkers, NY 10701

Телефони:

**(914) 969-4200
(800) 550-4334**

E-mail:

alesia@dunwoodietravel.com

Життя без подорожей неймовірно нудне й нецікаве. Але вирушати в дорогу навмання не варто - побутові й дорожні проблеми можуть зіпсувати всю вашу відпустку. Краще зверніться по допомогу до туристичної агенції New Tours, яка полагоди́ть всі проблеми і зробить вашу поїздку незабутньою. Тисячі маршрутів в Америці та світі.

Телефон для довідок:

(718) 934-7644

або зайти на сайт:

www.newtours.us

**Це найкраще місце для
збереження ваших
ощадностей!**

Інтернет: www.sumafcu.org

Золота осінь!

Чудова нагода завітати до нас.

Нові Сертифікати (CD)*: на 2 років – 1.40%; 5 років – 2.15%

Ціни на нерухомість поки-що низькі. І наші відсотки також! Криза минає.
Купуйте нерухомість тепер, бо коли ціни зростуть, заробите на різниці!

При 20% першому внеску (Для вперше купуючих житло перший внесок становить 10%):

Незмінні ставки: на 10 років – 3.00%;

20 років – 3.75%; 30 років – 4.25%

Плаваючі ставки: на 30 років з періодом 3 роки – 2.625%;

5 років – 2.875%; 7 років – 3.375%

*Ставки виражають річний дохід у відсотках і можуть бути змінені без попередження

Головне Бюро

125 Corporate Blvd
Yonkers, New York 10701
Tel: 914-220-4900
Fax: 914-220-4090

1-888-644-SUMA

E-mail: memberservice@sumafcu.org

Філія в Йонкерсі

301 Palisade Ave
Yonkers, NY 10703
Tel: 914-220-4900
Fax: 914-965-1936

E-mail: palisade@sumafcu.org

Філія в Спрінг Велі

16 Twin Ave
Spring Valley, NY 10977
Tel: 845-356-0087
Fax: 845-356-5335

E-mail: springvalley@sumafcu.org

Філія в Стамфордї

39 Clovelly Road
Stamford, CT 06902
Tel: 203-969-0498
Fax: 203-316-8246

E-mail: stamford@sumafcu.org

Філія в Нью-Гейвен

555 George St.
New Haven, CT 06511
Tel: 203-785-8805
Fax: 203-785-8677

E-mail: newhaven@sumafcu.org

MEMBER 2 MEMBER

Membership Referral Program

Pick up the referral coupon at any USFCU location

\$25 For the Referring Member
and the New Member
when new member opens a prime share account

USFCU Benefits:

- Free Checking Account • Free Direct Deposit • Free Online Banking
- Mortgages & Car Loans • Shared Branching at over 5,000 locations nationwide
- Over 75,000 Surcharge-Free ATMs • Electronic Newsletter
- Confidentiality is part of the service we provide

NEW/REFERRED MEMBERS – All new memberships are subject to USFCU membership terms and disclosures (see membership eligibility at www.ukrfcu.com or inquire at any USFCU location). Your account must remain open and in good standing for 60 days before the \$25 M2M Referral Bonus is deposited into your account. CURRENT/REFERRING MEMBERS The \$25 M2M Referral Bonus will be deposited into your account when the New/Referred Member meets the requirements listed in the "New/Referred Members" section of this disclosure. GENERAL – This referral coupon must be submitted at the time the new member applies for membership. A member is considered a "Qualified Referring Member" if he or she is a USFCU member in good standing. Family members of current USFCU members qualify. Joining members must present two forms of government issued I.D. (one must be U.S. government issued photo I.D.). The \$25 M2M Referral Bonus will be deposited into the prime share account when qualifications are met. The \$25 M2M Referral Bonus is unlimited during offer period (*see below). Former members qualify as a new member provided their previous account was closed six months prior to the date of reopen. A minimum of \$50 into a prime share account and a \$5 membership fee are required to open a USFCU account and must remain in the account at all times. Members receiving the \$25 M2M Referral Bonus will be sent an IRS Form 1099-MISC and may be responsible for paying taxes on the incentives. The USFCU Board of Directors and Employees are not eligible for the \$25 M2M Referral Bonus.

*Offer valid October 1, 2013 – December 31, 2013

www.ukrfcu.com
Federally insured by NCUA

АДВОКАТ СЕРГІЙ ГОШОВСЬКИЙ

- ◆ Купівля-продаж нерухомості, бізнесу
- ◆ Імміграційне право
- ◆ Нещасні випадки, травми
- ◆ Заповіти, трасти, розлучення

33 West 19 Street, New York, NY, 115-10 Queens Blvd., Forest Hills, NY
Тел.: 646 - 619 - 1123, 718 - 785 - 0472

УКРАЇНСЬКИЙ ІМІГРАЦІЙНИЙ ЦЕНТР PALLADA

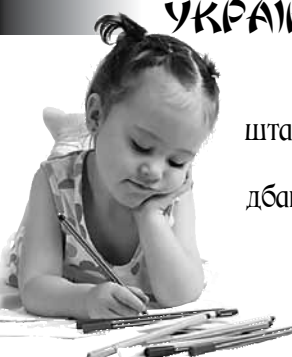
Заснований 1992

- Грінкарти (одруження, праця, об'єднання сімей, та ін.)
- Грінкарти через працевдавця (Labor Certification)
- Оформлення документів для Візового Центру (NVC)
- Оформлення документів для вигравших у лотереї DV
- Отримання дубліката виразу у лотереї DV
- Візи нареченого або нареченої (K1)
- Робочі візи строком до шости років (H1B)
- Відновлення картки реєстрації прибуття до США (I-94)
- Продовження терміну перебування та зміна віз
- Довіреності та заяви
- Апостиль
- Нотаріус
- Травел паспорти для володарів грінкарт
- Натуралізація
- Громадянство
- Переклади документів
- Запрошення для тимчасового візиту в США

За інформацією відносно робочих годин
або для призначення Вашого візиту
просимо дзвонити за номером (212) 387-8683

98 Second Avenue, #2-A, New York, NY 10003
Tel.: (212) 387-8683 • Fax: (917) 522-9587 • E-mail: pallada@comcast.net

УКРАЇНСЬКИЙ ДИТЯЧИЙ САДОК

Український домашній дитячий садок у Wallington, штат Нью-Джерсі, запрошує дітей віком від 2 до 5 років. Окремий затишний гарно умебльований дім, дбайливі вихователі, домашнє харчування, помірні ціни.

Тел. (973) 777-7479 (862) 228-3163
pawelszpak@yahoo.com

У глибокому смутку повідомляємо всю українську громаду в Україні та на поселеннях, що в понеділок, 14-го жовтня 2013 року, відійшов у вічність провідний член ОУН і СУМ сл. п. мгр. ЄВГЕН ГАНОВСЬКИЙ – «СКАЛА» народжений 5-го березня 1927 р.

Похоронні відправи відбулися в п'ятницю, 18-го жовтня в церкві Чесного Христа в Асторії, Н.Й., а тлінні останки спочили на цвинтарі Св. Духа в Гамптонбурґ, Н.Й. Опечаленій дружині Дарії, ближчій та дальшій родині висловлюємо наші найглибші співчуття.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

В ПАМ'ЯТЬ ВІРНОГО ДРУГА

14-го жовтня 2013 року, в день Покрови Пресвятої Богородиці, на 87-му році життя відійшов до вічності один із найбільш відданих, працьовитих та рівночасно шанованих діячів української громади в США сл. п. мгр. Євген Гановський.

Народився він 5-го березня 1927 року в Україні, а після закінчення Другої світової війни опинився в Бельгії, де стараннями Архієпископа Скитальців Владики Івана Бучка був скерований на студії до Лювєнського університету, які успішно закінчив, здобувши науковий ступінь магістра. Під час студій він бере активну участь у студентському житті, а з 1958 року його обирають на пост голови Центрального Союзу Українського Студентства (ЦЕСУС). Він керував цією студентською централею по 1967 рік. В тому ж самому часі Є. Гановський стає членом Спілки Української Молоді (СУМ) і вже на V Світовому Конгресі СУМу, який відбувся у 1955 році в Торонті, його обирають членом-заступником Центральної Контрольної Комісії СУМу. У жовтні 1959 року він є учасником похоронних обрядів сл. п. Провідника ОУН Степана Бандери в Мюнхені. Невдовзі покійний переїздить до Америки, де спершу поселяється в місті Чикаго, а згодом – в Нью-Йорку, де протягом довгих

років працював у фінансовому відділі банку Irving Trust на Wall Street.

З моменту приїзду до Нью-Йорку друг Гановський вповні присвячує себе організаційній та громадській праці. Як член ОУН з-під стягу Степана Бандери, левову частину свого життя присвячує СУМівській організації та її молоді, яку він так невимовно любив. Список функцій та обов'язків, які він виконував протягом 41 року в керівних органах Світового СУМу, є неперевершеним: двічі (у 1978 та 1983 роках) його обирають головою Світової Управи СУМу; в інших роках він виконує функції заступника голови, секретаря, скарбника, голови Виховної ради та голови Контрольної комісії. За свою довголітню та віддану працю XV Світовий Конгрес СУМу в 1996 році нагородив Є. Гановського найвищим відзначенням – званням ВІТЯЗЯ.

Поруч із працею на світовому рівні, д. Євген зробив величезний внесок у розбудову діяльності Спілки Української Молоді в Америці. Він не тільки відзначався добрими організаційними здібностями, але й був взірцевим виховником-педагогом. За його стараннями та під впливом керівництвом підготовлено десятки виховно-вишкільних матеріалів. За його ініціативою, у співпраці з друзями з Канади, було випущено Правильник Юнацтва СУМу. Протягом 20-річ-

ні праці у керівних органах СУМу в Америці д. Гановський тричі (у 1966, 1968 і 1972 роках) був обраний головою Крайової Управи СУМу в Америці. Крім того, він виконував також функції референта юнацтва та голови Виховної Ради. В додатку до своїх «офіційних обов'язків» покійний роками був виховником на вишкільних таборах СУМу на оселі в Елленвілі (штат Нью-Йорк), координатором мандрівних таборів в Європі та особливо любив відпочивати зі своєю дружиною Дарією на оселі в Елленвілі, яку разом із друзями допомагав розбудовувати.

Паралельно з працею в СУМі друг Євген Гановський віддавав свій час і сили як член ОУН (був довголітнім членом Теренового Проводу і Тереновим Провідником) в Організації Оборони Чотирьох Свобід України (ООЧСУ), головою якої його обирали двічі – у 1989 та 1993 роках. Перед тим він виконував функцію секретаря ГУ ООЧСУ в роках 1981-1989. Крім цього, його було обрано головою Світового Визвольного Фронту (тепер Світова Конференція Українських Державницьких Організацій – СКУДО) та виконував ряд інших обов'язків – довголітнього редактора газети «Національна Трибуна», адміністратора видавництва «Воля», співредактора журналу ООЧСУ – «Вісник», СУМу – «Крилаті», члена керівних органів Крайової ради УККА, Фондації

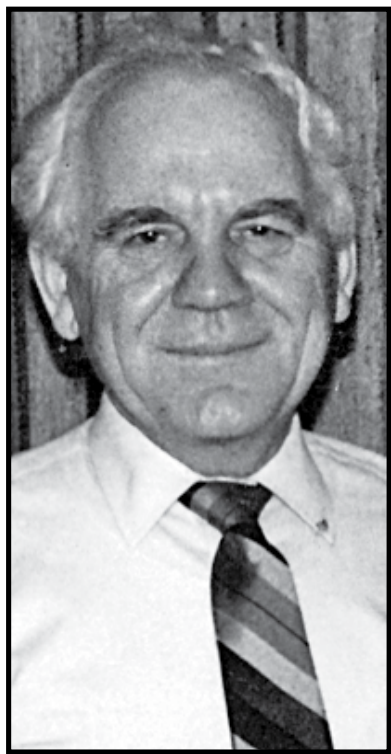
Українського Вільного Університету, Української Спортової Централі Америки й Канади (УСЦАК), а осередок СУМу ім. генерал-хорунжого Тараса Чупринки, членом якого він був, нагородив його званням Почесного члена осередку СУМу.

Все своє життя покійний присвятив завданню працювати для здобуття незалежності Української держави та для виховання підрастаючого молодого українського покоління, яке б продовжувало справу своїх батьків. Його спокійний та лагідний підхід до кожного – молодого чи старшого – позначався великим респектом та пошаною. Тисячі сумівців, які мали можливість бути його вихованцями, з пошаною та респектом згадують друга Гановського, з вдячністю згадують свої юнацькі дні з ним та з глибокою вдячністю зносять молитви до Всевишнього за його добродушність та працю задля добра сумівської молоді.

Нехай цих кілька рядків будуть китицею квітів на свіжу могилу дорогого незабутнього друга Євгена Гановського, а пам'ять про нього нехай залишиться між нами назавжди! Тереновий Провід ОУН

*Тереновий Провід ОУН
Світова Управа СУМ
Головна Управа ООЧСУ
Крайова Управа СУМ в Америці*

З глибоким смутком повідомляємо всю українську громаду, що в понеділок, 14-го жовтня 2013 року, відійшов у вічність провідний член Спілки Української Молоді

сл. п. мгр. ЄВГЕН ГАНОВСЬКИЙ
народжений 5-го березня 1927 р.

Покійний виховник-педагог протягом 41 року виконував різні функції та обов'язки у Крайовій Управі СУМ: тричі обраний головою Крайової Управи (1966, 1968 і 1972), референт юнацтва та голова Виховної Ради.

На рівні Світової Управи СУМ: два рази (у 1978 та 1983) його обирали головою Центральної Управи (тепер Світової Управи) СУМ.

В інших роках він сповняв функції заступника голови, секретаря, скарбника, голови Виховної Ради та голови Контрольної Комісії.

За свою довголітню та віддану працю XV-ий Світовий Конгрес СУМ у 1996р. нагородив друга Є. Гановського найвищим відзначенням СУМ – званням ВІТЯЗЯ.

Похоронні відправи відбулися в п'ятницю,

18-го жовтня у церкві Чесного Христа в м. Асторії, а тлінні останки спочили на цвинтарі Св. Духа в містечку Гамптонбурґ, Нью-Йорк.

Опечаленій дружині Дарії, ближчій та дальшій родині висловлюємо наші найглибші співчуття.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

*Світова Управа СУМ,
Крайова Управа СУМ
в Америці*

Подбайте про Ваше завтра вже сьогодні!

**Відкрийте рахунок
IRA,**

**щоб забезпечити своє
майбутнє без турбот.**

Нові вищі відсотки!
3.30% АРУ*

Пенсійні рахунки є забезпечені до 250,000 тис. доларів Державною Адміністрацією Кредитових Спілок - NCUA.

САМОПОМІЧ НЬЮ ЙОРК ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА

Завжди професійна, конфіденційна та ввічлива обслуга.

ГОЛОВНЕ БЮРО: 108 SECOND AVENUE NEW YORK, NY 10003 TEL: 212-473-7310 FAX: 212-473-3251

Вигідно розташовані філії:

КЕРГОНКСОН:

6329 Route 209
Kerhonkson, NY 12446
Tel: 845-626-2938
Fax: 845 626-8636

ЮНІОНДЕЙЛ:

226 Uniondale Ave
Uniondale, NY 11553
Tel: 516 565-2393
Fax: 516 565-2097

АСТОРИЯ:

32-01 31st Street
Astoria, NY 11106
Tel: 718 626-0506
Fax: 718 626-0458

ЛІНДІНГІРСТ:

225 N. 4th Street
Lindenhurst, NY 11757
Tel: 631 867-5990
Fax: 631 867-5989

ЕЛЕКТРОННА ПОШТА:

Info@selfreliance.org

ІНТЕРНЕТ:

www.selfreliance.org

Поза Нью Йорком дзвоніть

безкоштовно:
1-888-SELFREL

Your savings federally insured to at least \$250,000
and backed by the full faith and credit of the United States Government

NCUA

National Credit Union Administration, a U.S. Government Agency

*АРУ - Відсотки у річному відношенні з нараховуваною дивідендою. Дивіденда - 3.25% нараховувана денно може бути змінена без попередження.